Ն. 4769 — 1881 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 19 ԲԱԶԱՐ ԻՐԹԷՍԻ — 22 ԻՆՃԻ ՍԷՆԷ — ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 31 ԲԱԶԱՐ ԻՐԹԷՍԻ — Ն. 4769

ԳԻՆԸ ԹԷՐԹԻ

Իսթանպոլ եւ ամբողջ Օսմանեան Կայսրութիւն տարեկան 10 ղրուշ
Ամիսը 5 »
Եռամսեայ 3 »

Թաղաքացի եւ մէջէտիյէ տարեկան 10 »
Ամիսը 5 »
Բոլոր եւրոպական պետութիւններ տարեկան

ԻՏԱԼԻԱ

Գիրքնեմ տեղ եւ սաթերը 8 ֆր.
Իքնեմ » » » 2 ֆր.
Եւրեւնեմ » » » 1 ֆր.

30 ՓԱՐԱ.

Մասիսի Էջերեան

ՄԻԻՆԱՏԻ ԷՐՃԻԵԱՍ

Իլան սրբասքնա գօնուլմահան իրանաք ու իխթարաքն սաթերը 5 ղ.
Մէքթուպլար Ս. Յ. Փանոսեան խամինէ եազիլիր
Իսթանպոլտա, Գալաթասա Բէնկ-չէնպիհ-պազարճնտա Իրսի խանընտա Ն. 41։

30 ՓԱՐԱ.

1297 ԹՐՔՇՐԻՆԻ ԷՎՎԷԼ 19 — 1298 ՁԻԼՀԻՃՃԷ 8

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Թունուս, 28 հոկտ.

Ժէնէրալ Սալաթիանը Ֆերգասը տիւնքի կիւն սապահլարեն Բէրման չէհրի փիլկեահճնա վասլ օլտու, Եհալի, Ֆրանսըզլարա, չէհիր գաբուլարընը աչըգ Թութարագ, Եհլը գըեամ չէհրի եաղմա իթտիքտէն սօնրա Ֆիրար եթտիքլէրինի խապէր վիրեօրլար։

Բէրման Եհալիսի Ֆրանսա ասքէրինին հիմանէսի ալթընա կիրտիլէր։

Եհլը գըեամ, Թունուսուն ճէհէթի ճիւնուպիէսինէ գատար թաագիպ օլունաճագ տըր։

Թունուս, 29 հոկտ.

Թունուս Եհլը գըեամըն ըէիսի Ալի պէն Իսմէրին վէֆաթը թաստիգ օլունմուշ տուր։

Եհլը գըեամըն զիեատէսի իլէ ֆէսատ ախլեաքէ օղրատգլարը կէօրիւնիւեօր։

Ֆրանսա հիւքիւմէթի ասքէրիէսի, Թունուս աստքիրինին մասրաֆընը թէսվիեեէ գարար վիրմիշ տիր. եաղընլարտա Օսմանլը ասաքիրինին Թունուսա կէլէճէքլէրինէ տայիր օլան շաեայը, վալի բաշանընը պիր պէեանտմէսի թէքզիպ իտիեօր։

ՄԻԻԹԷՆԷՎԻՅԷ

Սատրը էսպագ Խայրէտտին բաշա վէ սապէդ պաշ վէքիլ Գատրի բաշա, ուսմուրու խարիճիեէ նազընը Դարաթօտօրի բաշա վէ Սիսամ պէյի Ֆօթիատի պէյ էֆէնտի հազարաթը, ճէմի սէրմայէ իլէ պիր պանգա քիւշատ, վէ մէմլէքէթին մէնապիի սերվէթինի, հիւսնի խաթիմալ իլէ, խաթիհսալի կէրմիլի պատատ ու սէթատ պուեուրաճագլարը իշիտիլմիշ տիր։

Միլքիմիզտէ պանդալարընը թէքսիր վէ թէնէվվիի, շաեանը մէմնունիյէթի մէմատտէն, վէ խուսուսի իլէ իհթիեաճաթը մէմլէքէթէ թէմսիլն վագքի օլմաղլէ միւսայիտ մէվագքի ալիյէտէ պուլունմուշ զէվաթընը, պէօյլէ իշլերէ գալգըշմալարը, սէզավարը թագտիրի ումուրտէն իսէտ, պու պանգա նէ՞ էսաս իւզրէ եափըլաճագ տըր, վէ նա՞սրլ չերայիթլէ իճրայի մուամէլէ իտէճէք տիր, վէ նէ՞ վէսաիթլէ սէրմաեէ թէտարիզ օլունաճագ տըր, պուրալարը պիլինմէտիգճէ պու պապտէ ըէյ վէ միթալաա տէրմէեան իտիլէմէեէճէկլինտէն, պու խուսուսա տայիր խամէրանը պահ վէ մէգալ օլմաղի, մալիւմաթ ախզինէ թաալիգ իտէրիզ։

—

Եօգարտա զիքր օլունմուշ օլան մագամաթը ալիեէտէ պուլունմուշ պազը զէվաթ, պիր պանգա թէէսիսի իլէ, կէրմիի պազարտատ վէ սէթատ իսթիհսալինէ չալըշաճագլարը եաղըլըրը սրբատա, Դատրի բաշա հազրէթլէրի տախի տախիլ օլտուգլարը եաղըլմըշատա, միւշարիլէյհ հազրէթլէրի, պու իթթիֆագտա առլա վէ գաթթա տախիլ օլմատըր, սուրէթի մախսուսէտէ մաթպաամզա պիլտիրիլմէքլէ, իխթարը քէյֆիյէթի վաճիպէի զիմմէթ իթթիխաղ գըլընը։

Պահս օլունան թէշէպպիւսա տայիր միւնտէրիճ խաթիզահթը ճէվապընը տախի, պանգա միէսսէսէյն քիրամընտան պէքլէրիզ։

(Վ-էմ)

—

Մէքթէպի միւլքիյէ Ճահանէնին ինչաթընա պու հաֆթա պէտ օլունաճաղը իշիտիլմիշ տիր։

—

Ֆըլորիս գումբանեասընը Թալմիրա նամ վաքօրը, Սէվասթօրօլտան պուղտայ հումուլէսի իլէ Տէրիսաատէթէ կէլիր իքէն, ֆէնա հալտէ սագատթանմըշ խէտ, եինէ եօլունա տէվամ իլէ, Դարատէնիզ պօղազընա գատար կէլէպիլէրէք, օրատան տախի Իսկիւտարա կէթիրիլմիշ օլտուղու մէրվի տիր։

—

Թազվինաթը հարպիէ մէսէլէսինին միւզաքքերէսի իշլին, էվվէլիսի կիւն, իքինճի տէֆա օլմագ իւզրէ տէվվէթը Ալիեէ իլէ Ռուսիա գօմիսէրլէրի Պապը Ալիտէ թօփլանմըշլար տըր։

—

Սիւլիսանը միւտտէթը ճէղաեէլէրինի իգմալ իթմիշ պիր թագըմ միւճրիմլէրին, Գուրպան պայրամը միւնասիպէթի իլէ, մազհարը ավֆը Շէհինշահի մէրհամէթբէնահ օլմալարը մուգարրէր պուլունտուղու իշիտիլմիշտիր։

—

Եանեատա, Եունան տէվլէթի բոսթախանէսի պուլունմասը մինասիպէթի իլէ, տէվլէթը Ալիեէ տախի եէնիշէհիրտէ պիր բոսթախանէ թէէսիս իթմիշ իսէ տէ, էվվէլկի կիւն Եունան հիւքիւմէթի, պիզիմ բոսթա մէէմուրլարընը գապուլ իթմէյիպ, ճէպրէն թարտ իյլէմիշտիր։

Մուգապէլէ տատեասը իլէ, բոսթայի Օսմանի թարաֆընտան, Եանեատա պուլունան Եունան բոսթախանէսինին իլղասը թալեպ իտիլմէքտէ իմիշ։

—

Պուլղարիսթան Տէրսաատէթ գաբու քէթխիւտալըղը թարաֆընտան կէօսթէրիլէն միշքիլաթ իւզէրինէ, Պապը Ալի ճանիպինտէն, տիւէլի մուազզամա նէզտինտէ պուլունան սիֆէրայը սաթանաթը սէնիյէեէ պիր գըթա թահրիրաթը ումումիյէ կէօնտէրիլմիշ օլտուղու եազըլմըշ իտի։

Մէզքիւր թահրիրաթը ումումիյէ հազգընտա ալտըղըմըզ մալիւմաթը ախիրէեէ նէզարէն, Պապը Ալի, մէսալհ վէ ումուրը շախսիեէճէ բէք չօգ միշքիւլաթ թէհատտիւս իյլէտիկինտէն պահսլէ հիչ օլմազ իսէ մուվագգաթէն օլսուն, մէվատտը ատլիեէեէ տայիր լաղըմ վէլէն էվրագը էէնի թէշքիլ օլունան վիլաեաթը մումթազա գալէմինտէն թաստիգինի թէքլիֆ իթմիշ իսէտէ, Պուլղարիսթան գապուլ իթմէտիկինի, վէ Պուլկարիսթանը պու ըէտտի, հուգուգ միլէլի գավատինէ մուղայիր օլտուղունու պէեան իյլէմիշտիր։

—

Կիրիտտէ իճրա օլունան թահրիրի նուֆուսա նէզարէն, ճէզիրէի մէզքիւրէ էհալիսի 350,000 նուֆուս օլուպ, էհալիի մէրգումէնին ըուպունտան զիեատէսի Իսլամ, վէ գուսուրու Ռում տուր։

—

Ռուսիա թազվինաթը հարպիեէսինին, սուրէթի թէսվիեէսի մէսէլէսինի միւզաքքերէ իթմէք իւզրէ, ճանիպի Պապը Ալիտէն, խարիճիեէ նազընը Ասրմ բաշա վէ շուրաեի տէվլէթ նազընը Սէրվէր բաշա հազարաթը վէքիլ օլտուգլարը կիպի, հուգուգու պէյն էլ միլէլ մէսայիլի թէտգըգաթընտա տախի, Քիշէր էֆէնտի միւշավիր թաեին պույրուլմուշ տուր։

—

Եունանիսթան հուտուտու թագթիինտէ Գարբիթրի նօգթասը իւզէրինէ վուգու պուլան իխթիլաֆընը թէսվիյէսի զէմնընտա, հէյեէթի սիւֆէրա, պու կիւն Ինկիլթէրրա սէֆարէթխանէսինտէ թօբլանաճագլար տըր։

—

Ասհապը մէսալհ թարաֆընտան, հինը իգթիզատէ, իլամաթը չերիէնին նուսխէի սանիեէսի խաթիխրաճ օլունտուղու թագտիրտէ նըսրֆ խարճ խաթիհսալի էօթէտէն պէրու ուսուլը միւթթէխէզէտէն օլուպ, պու իսէ պիր տէրէճէեէ դատար մաղտուրիեէթի միւթէզամմին հալաթտէ պուլունտուղու ճիհէթլէ, պատէմա, նուսխէի սանիլէրի չըգարըլաճագ իլամաթը չերիեէտէն ճիւզի պիր խարճ ալընմասընը միւզաքքերէ իթմէք իւզրէ, ճանիպը մուալիմնագիպ հազրէթը ֆիթուվէթբէնահիտէն, քէյֆիեէթ, մէճէլէի ահֆեամը ատլիեէ հէյեէթինէ հէվալէ պույրուլմուշ վէ մէսմուաթա նազարէն, հէյեէթը ալիեէյի մէզքիւրէ, իլամաթը չերիէնին, նիւսխէի սանիէլէրի իչին ըուպ վէ եախօտ խումա (մէկ հինգերրորդ) խարճ ալընմասընը, էսասը միւզաքքերէ իթթիխաղ իտէրէք, ազայի քիրամտէն պազըլարը, մէհաքիմը նիզամիեէտ օլտուղու կիպի, ճիւզի պիր խարճ ալընմասընը խաթիճվապ, վէ պազըլարը տախի թէտգիգաթը չերիեէտէն խաթիխրաճ օլունան մազպաթանը, նուսխէի սանիլէրի, մէճճանէն վերիտիկի կիպի, ասհապը մէսալհին պու խարճտան, պիր տէրէճէեէ դատար մուաֆիեէթլէրինի խաթիհսապ պույուրմագտա օլտուգլարընտան, հէյեէթը ալիեէյի մէզքիւրէնին, պու եօլտա, իպրազ իտէկէլտիքլէրի գափտէյի ատալէթ պահսը մէճմունիեէթ տիր։

—

Իզմիր հէվալիսինտէ օթուզ դատար մէքիւլաթ սաթըճըլարը, էշգբեա իլէ շիրքէթ վէ մինասիպէթլէրի օլտուղու սույի զանընը իլէ թահթը թէվգիֆէ ալընըպ, կէչէն հաֆթա մէրքէզի վիլաեէթէ իրսալ օլունմուշլար տըր։

—

Աեասօֆեա ճամի հավլիսինտէ պուլունան, ճէնէնէմէքեան սուլթան Մէլիմ վէ սուլթան Մուրատ վէ սուլթան Մէհէմմէտ խանը սալիսլէր հազարաթընը, թիւրպաթը մէրիֆիէլէրինին թամիր վէ թէրմիշինէ իպթիտար օլունմուշ տուր։

—

Բօսթալար միւֆէթթիշի սապէդ Մուրատ էֆէնտի, շուրայի տէվլէթ մուհաքէմաթ տայիրէսինտէ իսթինաֆը տավա իյլէմիշ օլմասընտան նաշի, շէհիր էմանէթի իտարէ մէճլիսինտէ պուլունուպ, միւմիլէյհին մուհաքէմաթընա տայիր օլան էվրագը, տայիրէյի միւմիլէյհա թալեպ իթմիշ օլտուղու իշիտիլմիշ տիր։

—

Հինտիսթան թահթէլ Պահրը թէլէկրաֆ խաթթը միւնգաթի օլմուշ օլմաղլէ, Լէվանթ Հէրալտա վիրուտ իթմէքտէ օլան թէլէկրաֆնամէլէր, ճիւմաա վէ ճիւմաա իրթէսի կիւնլէրի վարիտ օլամամըշլար տըր։

—

Էվվէլքի կիւն սապահա գարշը, Արնավուտ ըէօյիւնտէ պիր գաթիլ վուգու պուլմուշ, վէ մագթուլ տախի Գանլըգավագ սուճուսու պիր խրիսթիան Արնավուտ իմիշ, մագթուլուն ճէսէտի Այ Նիգօղա աեազմասը դուրպինտէ, Տիւզ օղլու միլքինին արդասընտա պուլունմուշ տուր։

Գաթիլէրին, Արնավուտուն միւսէլլահ օլտուղունու պիլտիքլէրինտէն, էվվէլ էմրտէ քէնտիսինի պիր թապանճա իլէ վուրուպ տէվիրտիքտէն սօնրա, եանընա եապըշըպ պաշընը քէսէրէք իշլինի իթմամ իյլէտիքլէրի անլաշըլըեօր։

Իշպու ճինաեէթէ սէպէպ սրբգաթ իմիշ, չիւնքի, պու պիչարէնին իւզէրինտէ հիչ պիր բարա պուլունմամըշ տըր, պունուն իլէ պէրապէր մէրգումուն տիշինտէն թըրնաղընտան արթըրըպ պիրիքտիրտիկի պիր մըգտար բարաեը իւզէրինտէ թաշըտըղը քէօյճէ մալիւմ իմիշ։ Գաթիլէրին իզի պուլունմատըղընտան, բօլիս պունլարտան հիչ պիրինի էլէ կէչիրէմէմիշ տիր։

—

Բարիս ղազէթալարընտան Է-Բբէ-Տանթօնա պիր սանէմ ըէգզ իթմէք իւզէրէ, ղազէթասընը սիւթունունտա պիր իյանէ քիւշատ իթմիշ տիր։

Տանթօն ասլէն Ֆրանսալը վի 1759 թարիխինտէ թէվէլլիւա իթմիշ պիր զաթը շէօհրէթսքֆաթ օլուպ, հիւսնիւ խըտէմաթըյլա, էհալինին թէվճճիւհիւնիւ գազանմըշ վէ խայլի միւտտէթ իսթիպտատ թարաֆընը օլան Բօպէսբիէր իլէ օղրաշտրգտան սօնրա, նիհայէթ մէնաֆիի ավամ իշին մագթէլէյէ գատար չըգմըշ պուլունտուղունտան, շու հիւրմէթ չաեէսթէ պուլունմուշ տուր։

Աչըլան իյանէյէ Մ. Լուի Պլան, Ֆլօքէ վէ Թիւրքէ նամ զէվաթ տէսթրէս օլմուշլար վէ Մ. Վիգթօր Հիւկօ Է-Բբէսին միւտիւրիւնէ շու աթիտէքի գըսսա վէ միւէսսիր մէքթուպու եազմըշ տըր։

Մուհիպպիմ.

Էվվէթ, Տանթօն միւսթագպէլին սիթայիշինէ շայէսթէ տիր։ Քէնտի էֆալընընը շիտտէթ ու գուվվէթի, թագսիրաթընը մահվ ու իզալէյէ քեաֆի պուլունմագտա տըր։ Հաաբը, Տանթօն պիր զաթը քէրիմ (պիւյիւք) տիւր։

16 հոկտ. 1881 Վ-էրնոր Հէ-ւ

ՏԷՀՇԷԹԼԻ ՊԻՐ ՃԻՆԱՑԷԹ

Օգոստ. 27 կիրակի կիւնիւ սապահլայըն սաաթ իքի բատտէլէրինտէ Մարաշընը շարգ թարաֆընտա սէքիզ սաաթ մէսաֆէտէ վագի Պէօյիւք Նաճար նամ գարիյէտէ Մարաշը միւլթէզիմ Փարլագեան Սարգիս աղանընը խանէսինէ իւքի Քրիսթիյան միւսաֆիր կէլիր, վէ Սարգիս աղա սօֆրա սահիպի պիր զաթ օլարագ տատէթի իւզրէ միւսաֆիրլէրէ թաամ չըգարըր, վէ էնանի թաամտա օնլարա նէրէյտէն կէլիպ նէրէյէ կիթտիքլէրինի սիւալ էտէր։ Միւսաֆիրլէր անասըլ Ուրֆալը վէ թաշճը օլտուգլարընը վէ պիր այ էվվէլ Մարաշտան Պէհէսնիյէ իշլէմէյէ կիթտիքլէրինի, լաքին օրատա իշ պուլամասըգլարընտան թէքրար Մարաշա ավտէթ իթմէքտէ օլտուգլարընը խապէր վէրիրլէր։ Գունուն իւզէրինէ խանէ սահիպի եօլլարըն մուխթարալը օլտուղունու վէ պիր աղ էվվէլ պաղը քէօյլիլէրին Մարաշա կիթմէք իւզրէ եօլա չըգտըգլարընը միւսաֆիրլէրինէ պէեան իլէ եալընըզ կիթմէմէլէրինի թավսիյէ խտէր։ Միւսաֆիրլէր Պէհէսնիտէն պէրու տէօրթ Քիւրտ արդատաշ իլէ կէլտիքլէրինի, վէ օլ Քիւրտլէրին քէօյ չէշմէսի պաշընտա էքմէք եէմէքտէ օլտուգլարընը սէօյլէրլէր, վէ պիր աղ էյլէնտիքտէն սօնկրա գալգըպ կիտերլեր։

Քիւրտլէր տախի օլ Քրիսթիյանլարըն արգասը սրբա եօլա չըգարլար։ Հէման օլ կիւն բազար ախշամը Պէհէսնիի պիր Միւսլիման մուգատտէմա չալաբրմըշ օլտուղու մէրքէպինի Մարաշ քէօյլէրինին պիրինտէ պուլուպ Պէհէսնիյէ կիթմէք իւզրէ Նաճարա կէլիր, վէ Փարլագեան Սարգիս աղանընը խանէսինէ էնիպ պիրտէն պիրէ էվ սահիպինէ խիթապէն, «Քէօյտէն պիր պուլուգ սաաթ մէսաֆէտէ Գալեան օլուղունտա իւքի մագթուլ կէօրտիւմ, եէնի էօլտիւրիւմիշլէր իտի, վէ օրատան եարըմ սաաթ աշաղըտա տէօրթ Քիւրտ թէլաշլէ կիտէեօրլար իտի։ Գաթիլլէր օլ Քիւրտլէր օլմալը տըր» տէր։ Օլ զէման էվ սահիպի պու մագթուլլարընը քէնտի խանէսինտէ միւսաֆիր օլան էրմէնիլէր օլտուղունու տիւշունիւպ թէէսիֆ իտէր։ Մագթուլլարընը պուլունտուգլարը եօլ ղայէթ իշլէք պիր եօլ օլուպ կիտիպ կէլէնլէր մագթուլլարը կէօրիւրլէր իսէ տէ, հիւքիւմէթէ խապէր վիրմէզլէր։ Հիւքիւմէթ ադալարընտան պիրի քէյֆիյէթի չարշըտա իշիտիր, վէ հիւքիւմէթէ կիտիպ ճինայէթ մէճլիսինէ խապէր վէրիր, վէ ճինայէթ մէճլիսի գաթլ վուգու պուլտուղունուն եէտինճի կիւնիւ թահդիգ քէյֆիյէթ իշլուն պիր սիւարի կէօնտէրիր։ Օլ կիւնէտէք էօլիլէր գուրթլանըպ չիւրիւմէքլէ օլ տէրէճէ գօգարլար քի չէրեէք սաաթլըգ եօլտան գօգուսունտան սավուշուլմազ օլուր։ Հիւքիւմէթ սէքիզնճի կիւնիւ քէշֆ իշլուն պիր զապթիեէ վէ իւքի սիւվարի վէ պիր թապիպ եօլլար։

Թապիպին վէրտիյի բափօրթուն սուրէթի պէր վէճճի աթի տիր.

«Գուզուճագ գարիյէսինին շիմալի շարգ ճիհէթինտէ եարըմ սաաթ մահալտէ, եանի Գալեան օլուղունտա զէպհ օլունմուշ մագթուլլար լէտեէլքէշֆ վէ մուայէնէ ալէթթախմին սէքիզ կիւն էվվէլ գաթլ օլունմուշ օլտուղունտան կէրէք չէհրէլէրինտէ վէ կէրէք զուլֆէլէրինտէ վէ սաիր հիչ պիր եէրլէրինտէ Իսլամ եա Քրիսթիեան օլտուգլարընա տիր իշարէթլէրի օլմաեբպ գուրթլանմըշ օլտուգլարը, գաֆա քէմիքլէրի տէլինմիշ, պէյն ագմըշ, վէ պօեունլարը քէսիլմիշ օլտուղու վէ անճագ էլպիսէլէրինտէն Քրիսթիեան օլտուգլարը իհթիմալ օլտուղու պաղընտա իշպու պիր գըթա բափօրթ թագտիմ գըլընը։

Թ-ղէղ ղեէ-էէ
* * * Մարաշ»

Մուախխարէն անանաշըլտըղընա կէօրէ ճանիլէր էվվէլա թօբուզ իլէ մագթուլլարըն պաշլարընա եա սաիր եէրլէրինէ վուրուպ պաեբլթմըշլար վէ սօնկրա եաթըրպ պօղաղմըշլար։ Գաթիլլէր մագթուլլարըն էլպիսէլէրինի ալմամըշ օլտուգլարընտան պու ճինայէթին սէպէպի խըրսըզլըգ օլմաեբպ, անճագ միլլիյէթ վէ մէզհէպ ֆարգընտան իլէրի կէլէն խուսումէթ օլտուղու զանն օլունուեօր։

Լ. Գեորգ Կէ-լէ-էան

Մարաշ, սեպտ. 5, 1881

(Ա-էոոբեր)

ԻՐԱՄԻՑԵԷ
1881· Հոկտ. 19, բազար իրթէսի
Ն՝ 4769

ԱՎՍԹՐԻԱ-ՀՈՒՌԻՄԹԻ ՍԱՂԻՐԷԵԻ ՇԱՐԳԻԵԷ

—

Ավսթրիա, Եունան թէշէքքիւլինտէ պիթարաֆ տուրտուղու կիպի, Սըրպլը իսեանլարընտա տախի, ասլա գարըշմամըշ տըր, չիւնքի, օրալարտա թէվայիֆի միւլիւք զուհուրինէ խըտմէթ իտէն Ռուսիա օլուպ, պունուն պիր կէօնա քէնտիսինէ տախի մաղարրաթը ատգունանճաղընը, ֆարզ վէ թախմին իտէպիլէճէք հիսապ վէ ադլը, Ավսթրիա զայպ իթմէմիշ իտի։

Ավսթրիանըն ադտէմի էֆքեարը թա պիր պուշուգ սար էվվէլտէն պէրու Պօսնա գըթասը վէ Պէլկրատ օլմաղ իլէ, Ռուսիա, Պէլկրատա, իչինտէքի մէսքիւն օլան Սըրպլըլար նամընա, պուրալարա էլ աթընճա, Ավսթրիա տախի Գարատաղը տա.յիմա բարմագլատըղը կիպի, երինէ էնքիշթ ֆէսատընը սօգմուշ, վէ օնլարա տախի պիր նէվ իմթիհազ թալէպի իչին Տէրիսաատէթէ պիր տէ ժէնէրալ կէօնտէրմիշ իտի, իմտի Գարատաղ, ժէնէրալ Լինանիզին Ֆուատ բաշա իլէ Տէրիսաատէթտէ միւլագաթ իտէրէք, Ավսթրիանըն մաթլուպլինէ միսատ ալըպ, կիթմիշ իտի քի, իշթէ Գըրբմ մէսէլէսի տինիլէն հարպը մայիւմ տախի, պու սուրէթլէ Ավսթրիա հիմմէթիյլէ վիճուտ պուլմուշ տուր։

Գարատաղը, պէօյլէ Ավսթրիա մաղհարը մուավէնէթի օլմասը, մահզա պունու Սըրպա մուդապիլ պուլունտուրմագ բօլիթիգասընտան իպարէթ պիր տիրլօսու իսէ տէ, պունու Ավսթրիա էլինտէն, բէք չաբուգ Ռուսիա ալմագլըղընը եօլունու պուլմուշ տուր. չիւնքի, Գարատաղընը իսեանը ախիրէ իւզէրինէ, Ավսթրիանըն մուավէնէթի մատտիեէսի, տէվլէթի Ալիեէճէ աշիքեար օլունճա, կիւզէլճէ տաղը պիր թէէտիպ իթմէսի, Ռուսիա ճանիպինտէն Ավսթրիա սիլլէսի թանքտրմըշ կիպի տիր քի, պունտան սօնրա Գաթարօ իսեանընտա տաղլըլար Ավ.

վըսթրիաեէ մուխալիֆէթտէ պուլունմուշլար տըր։

Իշթէ մէմլէքէթէյն տախի, նիհաեէթ ղարպ տէվլէթլէրի մուվաֆֆագաթը իլէ միւթթէհէտ պիր շէքլէ իֆրաղ օլուպ, ումումի էվրօբա թարաֆընտան բրէնա թայեինի, իքինճի քէրրէ վուգուրինտէն սօնրա ճիւմլէսի, պու տէֆա չըմալի իթթիֆագ մէվհումինէ կիրմէսինին լութֆունա մազհար օլարագ, միւսթագիլ պիրէր միլք ատտ օլունմուշ համիլէեի սիեասիեաթ, պիր տէ Պուլկարիսթան տօղուրուպ, Ավսթրիա տախի Պօսնաեէ ուզանապլմիշ տիր։

Իշթէ Ավսթրիա, Այմանեա, գարթալ կիպի Այմանեա գրալլըգլարընտան գօնթէլիկինէ գատար էքլ էյլէր, վէ Իթալեատա տախի, իթթիհատ հիւքիւմֆէրմա օլուր իքէն, էվրօբաեը Օսմանիտէ պէօյլէ տէօրթ պէշ, վէ պէլքի ալթը եէտի գըսմ իտարէ հուտուսինտէ, աճապա նէ իւմիտ իտիեօր, հալ պու քի, պունլարըն եէտիսի տախի, անճագ Օսմանը տէվլէթինէ մալ օլուր իսէ, էվրօբանըն բահաթընը իսթիլզամ իտէճէկինի ֆէհմ իթմէեէն աղ տըր, զիրա պունլար, քէնտիլէրի նէ զէմանա գատար գօրուեապիլէճէքլէր, վէ իպգաի միւշքիլաթտան հանկը թարիխէ գատար իհթիրազ իտէճէքլէր տիր, մալիւմ տիր քի, Սըրպ, Գարատաղ, Ռումանիա, Եունան, Պուլկարիսթան, տայիմա պէօյիւմէք հավէսինտէ տիր, հատէ Եունան պիր համիլ իչին տահա Ավսթրիա միլքինի պուլատիրմէսին։

Գարատաղ տախի Իթալեա ճիհէթինէ տօղրու ուզանընը, Սըրպ նէ՞ եաիճաղ։ Պու կիւն Սըրպ վէ Գարատաղըն միւզմէրի Պօսնա գըբրալլըղընը իհեա օլտուղու ինքեար օլունամազ, Եունան իսէ, Ռումի իմբէրաթօրլուղունա քէնտիսինի խալէֆ թանըեօր, Ռումանեա տախի հիչ օլմազ իսէ, Պուլկարիսթանը տէրտէսթլէ, պիր աղ տա Մաճարտան եէր ալարագ Թունաեէ հաքիմ օլմագ իսթէմէ՞զ մի։ Իշթէ պու հալտէ աճապա Ավսթրիա, Ռուսիայէ, տէլիլ օլա օլա նէրէլէրէ կէթիրմիշ տիր, պու մէշհուր տուգա պու կիւն պէօյիւք տէվլէթլէրէ չար վէ իմբէրաթօր նամը իլէ թէվգի իտիեօր տա, պէօյլէ պիր տէվլէթի գավիեէէի զանիֆ իտէպիլմէք իչին, թէվայիֆի միւլիւք իհտասընա, Ավսթրիա տէվլէթի կիպի պիր գատիմ իմբէրաթօրլուղու ալթ իտիեօր, Ավսթրիա քէնտիսինին ճէզաեը ամէլի օլարագ, պէօյլէ ուֆագ ուֆագ հարիս հիւքիւմէթլէր իհտասը իլէ, Լէհիսթան Գըրբմ կիպի հիւքիւմէթլէր մահվ օլուշունտան պու կիւն միւթթէհէմ տիր։

Ավսթրիա, թիմուր եօլարընը եաիմաղը, Ռուսիաեէ գարշը թիմուր գաբուլար վուրտումմու զանն իյլէյօր, անճագ պունտա փէք խաթա իյլէր, չիւնքի իքի հալին պիրի օլաճաղը թապիի տիր, զիրա Ռուսիեա, պէհէր եէկիրմի սէնէտէ պիր քէրրէ հարպ իտէր, պու տէֆա տա շարգա պիր հարէքէթ տահա իյլէր իսէ, օ զէման պու ուֆագ մախլուգլար, օ զէմանէ գատար պիր ազ տահա սէմիրմիշ օլաճաղընտան պիր պէօյիւք մուզ ատտէմէթ էլճէշ օլուրլար, վէ աթքֆէթի ճէտիտէ իլէ հէր եէք էն վէպ տիւշէշ օյնարլար, Ավսթրիա տախի իհթիմալ քի պու սըրատա զայ իյլէր, եա պու հարէքէթ, Ավսթրիաեէ գարշը օլուր իսէ, օ զէման պունլար տահա զիեատէ սէվինմէզլէ՞ր մի, չիւնքի, պիր իքի միլիօն Սըրպ, Սըրպիսթան, պիր գաչ միլիօն խըրվաթ, Գարատաղ, վէ պիր գաչ միլիօն էհալի, Ռումանիա գազանապիլիր։

Պու հալէր մէյտանտա իքէն, Ավսթրիա հալէա Սէլանիք եօլունա մուհաֆըզ տըր, չիւնքի, Ավսթրիա, ալէմի քէօր, հէր քէսի սերսէմ զանն իյլէեօր տա, պու տէնիլէն հալէր օլմազ ատտ իյլէեօր, հալպու քի, Ավսթրիատան, Սըրպէն վէ Գարատաղէն թալէպի տահա չօգ օլուպ, Ռումանիա տախի պու եօլտա թէվսի իյլէեէճէք տիր, պու սէպէպտէն շարգ հիւքիւմաթը սաղիրէսինտէն իքիսինի Օսմանլըտան, վէ իւչիւ Ավսթրիատան սէմիրէճէքլէրինի պիլտիքլէրի հալտէ, աճապա Ավսթրիա հա՞նկը ազլէ խատիմ տիր, եօգտա հալէա քէնտիսինի պիր իսլավ իմբէրաթօրու իտէպիլէրէք, պու թարաֆա տօղրու պանա վէրիրլէ՞ր մի զանընընտա տըր, պագալըմ, թէտգիգ իտէլիմ։

Հատէ իթթիֆագը սէլասէ, Այմանեա վէ Լէհիսթանը էլինտէն ալմագ շարթը իլէ, Ավսթրիաեը Սըլանիկէ կէօնտէրտիքլէրի սըրատա, Սըրպ վէ Գարատաղը վէ Պուլկարիսթանը ալ տէյու մուրախխաս իթմսինլէր, եանի, Ավսթրիա պիր իսլավ իմբէրաթօրու օլսուն, օ թագտիրճէ Մաճարիսթան տախի պիր հէյեէթի գրալիեէ իլէ պագի գալսըն, Ռուսիա պու գատար զահմէթ վէ մէշգգաթ իլէ քէնտիսի իչին այմըշ օլտուղու թիւրքիսթան եօլունու Ավսթրիաեէ թէսլիմ իտէճէկի թէխթաթուր օլունապիլի՞ր մի։

Զաթէն ասքէր վիրմէքտէն իմթինա իտէն Ռուս թարաֆտարը Ցալմաչլար, Խըրվաթլար Ավսթրիաեէ պու հալտէ միւթապըգ գալըբլա՞ր մը. Իթալեա, չարգա տօղրու Ավսթրիանըն ինմէսինէ միւսաիտ պուլունո՞ւր մու. Ինկիլթէրրա վէ Ֆրանսա հիչ պու սուրէթի արզու իտէ՞ր մի, պուրալարընը պիզ հիչ միւթալէա իթմէյիզ, չիւնքի, Ռուսիանըն էմրի միւնզամ օլունճա հէր շէյ եօլունա կիրէպիլիր։

Անճագ Ավսթրիա պունու թէխայիւլ իթմէ պիլէ, Ռուսիանըն էսիրի օլաճաղընը միւլահաղա իթմէ՞զ մի տէրիզ, չիւնքի, քէնտիսինէ սատըգ քեռֆէֆէյի էհալիեի ֆէտա իլէ, Ռուսիաեէ մէյեալ պիր գաչ գըսմ խալգ իչինէ տիւշէճէք տիր, պի այնիհի Ավսթրիանըն, իսլավ իմբէրաթօրլուղու իլէ աշաղըլայըշը Իթալիա գրալընընՌուսիա իմբէրաթօրլուղունա թահվիլինէ պէնղէր, իչթէ Ավսթրիա, պէօյլէ պիր ֆիքրի խամէ թապի օլտուղու հալտէ, պիւսպիւթիւն ըրագպէսինի (հալգա) ըբպդաեը (պօղազ) Ռուսա կէչիրիպ պըրագաճագ տըր։

Իմտի շարգ հիւքիւմաթը սաղիրէսինի քէմալը դաֆէթլէ վիճուտէ կէթիրմիշ օլան Ավսթրիա, էյլիճէ տիւշիւնտիւքտէ կէօրէճէք տիր քի, Գարատաղ վէ Սըրպ իչին իթմիշ օլտուղու ղաֆլէթ, վէ էֆլագ վէ Պուղտանտա(Ուլահ պուղտան) կէօսթէրտիկի պէթաեէթ, վէ Եունան իչին զահիպ օլտուղու քէսալէթ, (կէվշէքլիք) վէ Պուլկարիսթան հագգընտաքի հիմմէթ, պու կիւն թէվայիֆի միւլիւքիւն վիճուտինէ խըտմէթ, վէ Ավսթրիա թէմմիեթինէ պիր քէսը ու հէզիմէթ օլմուշ տուր։

Պու կիւն շարգտա մուրապպա. նիչին ազամէթ վէ ճէլալէթ օլան, Ավսթրիա, պէնիմ տէյու զանն իտէր իսէ պէօյիւք ղաֆլէթ իյլէր, զիրա Պօսնատա պիլէ ըաշանաք (սալընթըը) տուրուեօր, հէմ տէ պիր ուֆագ սատէմէ Պօսնաեը էլինտէն չըգարըը, կէօրիւլիեօր քի Գաթարօտա, Հէրսէքտէ, Գարատաղ, Սըրպ վէ Պօսնա ճիհէթինտէ իսթէտիքլէրի վագթի պիր գուվվէթլի իսեան օեանտըրապիլճէքլէր, վէ Ռուսիանըն նիմ իշարէթի, Պօսնաեը իքիսինէ պիրէր եուտում լոգմա ատտ իթթիրէճէք տիր։

Պու հալտէ պու քիչիւք, վէ տայիմա պէօյիւմէկէ խէվահիշկէր հիւքիւմէթ մօտէլէրի, պիր կիւն կէլէճէք քի, քէնտիլէրի մէսարիֆաթ իչինտէ պօղուլուպ, սէնաթ վէ թիճարէթ թարագգը իթթսէ պիլէ, զիրաէթէ եէրլէրի օլմաղընընտան, պիթթապի տէֆթի միզայիգա ուզրունտա զարարը խասը զարարը ամէ թէրճիհ իլէ, Ռուսիեանըն էմրի իլէ հարէքէթէ կէլէճէքլէր, վէ մէսէլա Սըրպլըլար, Պօսնա վէ սայը Սըրպլըլարը վէ Գարատաղլըլար, Հէրսէք վէ Խըրվաթլարը թալիպ պուլունաճագլար, օ զէման Ավսթրիա նէ՞ եաբաճագ տըր, էկէր հարպ իտէճէք օլսա պունլարընը արգասընտան քիմ չըգաճաղընը արթըգ էօյրէնմիշ օլմագ կէրէք տիր, հէմ տէ եօրուլմուշ օլաուղու վագթի, Այման վէ Իթալեան վէ սայը տիւէլ իլէ պէրապէր չըգարսա, զիրա Ռուսիա տէսիսէտէ մահիր տիր, տէյէպիլիր քի, «Ավսթրիաեէ պագընընը, միւսթագիլ վէ պիչարէ վէ մաղլըմ չօճուգլարա նէ եափըեօր, պունլար էվրօբա մէտէնիեէթինին պիր նիւմունէսի տիր, վէ հատիգաեը ինսանիեէթաէ պիրէր քէօչք տիւր, վէ միլքլէրի արզը տիւնեանընը պիրէր կիւլիւսթանը տըր, պէօյլէ հուգուգու թանըմըշ ճիզիլէրէ գօլ ուզաթմագ, տիլգարլըգ, աճապա պէօյիւքլիկէ չէրէ՞ֆ մի տիր։

Իմտի Ավսթրիա, պու չօճուգլարընը նէ ազարլամագտան վէ նէ գօրգութմագտան մաղարրաթ իրասընտան գաչընմաեօրլար տէսէ, քիմ տինլէր, չիւնքի, պու պէքեար չօճուգլար պիր ատէմէ տիլ ուզատպ էյլէնէպիլիրլէր, տիկէրինէ պօեուն պիւքիւպ, հալէրինի աճըտըրլար,

ԹՈՒՃՏԱՆ ԳԸԶԼԱՐ

տէ կէօզէրի էօնիւնէ կէլտի. — կէօզէրինտէն աթէշլէր սաչըլմաեա պաշլատը. — պէմ պէեազ օլմուշ օյան տօտագլարը չէքիլիպ աչըլըբլար։

—Աճապա օլ ալչաղը էօտիւրէպիլմի՞շ միյիմ տիր . . . —տէյրէք, քէնտու քէնտույէ մըրըլտանտը. — Էկէր մէրգում էօմիւշ իսէ, պէ՞ն տախի վէֆաթըմը իսթէրիմ . . . Եօգ, էկէր օ հալէա եաշամագտա իսէ, հագգանիյեէթ եէրինի պուլմալը, վէ պէնտէ պաշլատըղմ պու իշի պիթիրիպ պաշա չըգարմա՛լըբմ։

Հէրճ ու մէրճ պիր հալտէ պուլունան սաչարընը պաշընա թօրլատը, էվվէլքի էլպիսէլէրինի կիյինտի, պըչաղը թէքբարէն էլինէ ալտը, վէ կէրչի գաբուեա տօղրու գօչտու իսէտէ, թէքբարէն գաբալը պուլտու։

—Էլպէթթէ պէօյէ գաբալը օլաճագ տըր . . . — տէտի մէրգումէ, — պէքլէմէլիյիմ, պէքլէրիմ. —պիրազ էվվէլ եա պիրազ սօնրա, էլպէթթէ պիրի կէլէճէք տիր, վա՛յ օլ ատէմին հալինէ քի, պէնի տիշարը չըգմագլըգտան մէննէ չալըշաճագ տըր . . . վա՛յ օլ ատէմին հալինէ քի, պէնիմ իլէ օլ ալչաղընը արասընա կիրմէքլիկէ գալգըշաճագ տըր։

Պատէհու մէրգումէ, սըչրամագ իչին քէնտույի թօբլաեան պիր բարս կիպի քէնտույի թօբլաեարագ օթուրու վիրտի։

Զիֆթլիկին սաաթը, սապահընն օն պիրինի վուրմագտա իտի։

Մարսիալ իսէ, խայիճէ գան ղայպ իթմիշ օլմասը ճիհէթլէ, ըէնկի ղայէթլէ սօլմուշ օլուպ, ֆագաթ, թըգա պասա պիր թաամ իտիպ, վէ պիր չիշէճիքտէ Մատէրա շարապընը եուվարլամըշ օլտուղունտան, եէնիաէն քէսպի գուվվէթ իտէրէք, միւթէվէֆա տաեբընրն իշ օտասընտա, տիրսէկինին պիրինի, եաղըխանէ իւզէրինտէ պուլունան պիր թագըմ քեաղըալը իւզէրինէ տաեամբշ օլտուղու թագտիրտէ, Մէրքիւցցա իլէ գօնուշմագտա իտի,

Պու իքի ալչագլար, պիրազ սօնրա լճբա իտէճէքլէրի մուավէլաթը թէֆֆէրրիւաթընը թէրթիպ ու թանզիմ իթմէքտէ օլտուգլարընտան, գալպլէրինտէ, վահշիճէ պիր սէֆա էսէրի հիսս իթմէքտէ իտիլէր։

Պու հէնկեամտէ տիշարան, մէրգումանընն գուլագլարընա, բէք սըգը սըգը եիւրիւմէքտէ օլուպ, ֆագաթ, եօրկունլուգտան նաչի զուհուրա կէլէն նիղամընզճա պիր եիւրիւեիւշ իլէ եիւրիւմէքտէ պուլունան պիր թագըմ քեաղըալը իւզէրինէ տաեամբշ օլտուղու թագտիրտէ, Մէրքիւցցա իլէ գօնուշմագտա իտի,

Պու իքի ալչագլար, պիրազ սօնրա լճբա իտէճէքլէրի մուավէլաթընը թէֆֆէրրիւաթընը թէրթիպ ու թանզիմ իթմէքտէ օլտուգլարընտան, գալպլէրինտէ, վահշիճէ պիր սէֆա էսէրի հիսս իթմէքտէ իտիլէր։

Պու հէնկեամտէ տիշարան, մէրգումանընն գուլագլարընա, բէք սըգը սըգը եիւրիւմէքտէ օլուպ, ֆագաթ, եօրկունլուգտան նաչի զուհուրա կէլէն նիղամընզճա պիր եիւրիւեիւշ իլէ եիւրիւմէքտէ պուլունան պիր թագըմ քեաղըալը իւզէրինէ տաեամբշ օլտուղու թագտիրտէ, Մէրքիւցցա իլէ գօնուշմագտա իտի,

Պու իքի ալչագլար, պիրազ սօնրա լճբա իտէճէքլէրի մուավէլաթընը թէֆֆէրրիւաթընը թէրթիպ ու թանզիմ իթմէքտէ օլտուգլարընտան, գալպլէրինտէ, վահշիճէ պիր սէֆա էսէրի հիսս իթմէքտէ իտիլէր։

Պու հէնկեամտէ տիշարան, մէրգումանընն գուլագլարընա, բէք սըգը սըգը եիւրիւմէքտէ օլուպ, ֆագաթ, եօրկունլուգտան նաչի զուհուրա կէլէն նիղամընզճա պիր եիւրիւեիւշ իլէ եիւրիւմէքտէ պուլունան պիր թագըմ քեաղըալը իւզէրինէ տաեամբշ օլտուղու թագտիրտէ, Մէրքիւցցա իլէ գօնուշմագտա իտի,

Պու իքի ալչագլար, պիրազ սօնրա լճբա իտէճէքլէրի մուավէլաթընը թէֆֆէրրիւաթընը թէրթիպ ու թանզիմ իթմէքտէ օլտուգլարընտան, գալպլէրինտէ, վահշիճէ պիր սէֆա էսէրի հիսս իթմէքտէ իտիլէր։

—Աճապա չու կէլէն սինտի՞ք մի տիր . . . —տէտի Մէրքիւցցա սանտալիյէսինի թէրք իլէ հէմմն բէնճէրէլէրտէն պիրինէ գօչարագ։

Կէրչի, մէրգում, տիշարտա պիր աթը կէօրտիւ իսէտէ, —կէօրտիւկիւ ատամընսինտի՞ք օլմասընընտա ֆէհմ իյլէտի, —մէրգում աթը կէլիպ թա տայիրէ գաբուտու սէտտինին էօնիւնտէ տուրտու. մէրգումանն աթը եօրկունլուգտան սօլումագտա, պիւթիւն վիճուտինտէն թէրլէր ագմագտա, եանընընտա մահմուզ եարալարը կէօրինմէքտէ, վէ պուրունլարը տախի օյնամագտա իտի.

Ուզուն եօլճուլուգտան կէլմիշ օլանլարա մախսուս օլտուղու կիպի, մէրգում եօլճունուն տախի իսթիւ պաշը թօզլարա պէլէնմիշ օլտուղու հալտէ, աթտան աշաղը ինտի, տիզկինինի պիր արապա թէսլիմ իթտի, վէ կիւնէշին զիեալարընտան եիւզէրինի սիբէր իյլէմէքտէ պուլունան Մանիլա հասբը շաբգասընընն քէնարլարընը, եօգարը գալտըրտը։

Մէրքիւցցա մէրգումու կէօրտիւքտէ, ըէնկի մօսմոր քէսիլէրէք, վէ հատտէն զիեատէ տիւշարը թէվֆու էնտիշէ օլարագ, կէրի կէրի չէքիլտի։

—Նէ՞ տիր օ, նէ՞ օլուեօրսունուզ, — տէյի սիւալ իյլէտի Մարսիալ, մէրգում իւզէրինտէ զուհուրա կէլէն էսէրի ֆիւթուրու կէօրէք. — Պու էսէրի իզթիրապընընզդա սէպէպ նէ տիր . . . —Ֆի՞մ տիր օրատա պուլունան . . . :

Մէրքիւցցանընն տիշէրի պիր պիրինէ վուրմաեա պաշլատըլար։

—Ֆի՞մ վար տըր օրատա, —տէյի թէքրարէն սիւալ իյլէտի Մարսիալ։

—Ֆի՞մ օլաճագ, Սիթիսմոն Լէրօատընը . . . — տէտի Մէրքիւցցա բէբէլէեէրէք։

—Նէ՞, Նօթէ՞ մի, —տէյի պաղրտը Մարսիալ, քէնտիսի տախի Մէրքիւցցա կիպի սիթրէմէկէ պաշլաեարագ։

—Էվվէթ, պիզզաթ քէնտիսի . . .

—Հանը, եա մէրգում իչին էօլմիշ տիւր տէնիլմէքտէ տէյի՞լ միյիտի։

—Էօյլէ տէտիլէր էմմա, պէսպէլի եանլըշ իմիշ, իշթէ իսպաթը մէյտանտա տըր, վէ մէրգումուն պու կէլիշիտէ, գաթան իյի պիր շէյէ տէլալէթ սաեբլամագ։

—Իմտի, եա Տիէկօ Սիլվա սիզի ալտաթմըշ պուլունուր իսէ . . . — տէտի Մարսիալ կիւճ իշիտիլիր պիր սէս իլէ, — եա տաեբմըն պիրտէ վասիյեէթնամէսի մէյտանէ չըգար իսէ, արթըգ օլ վագըթ հալիմիզ նի՞ճէ օլաճագ տըր . . :

—Կիւնէշ կիպի աշիքեար տըր քի, — տէտի Մէրքիւցցա, — օլ վագըթ հալիմիզ, իֆրաթ մէրթէպէ ֆէնա օլաճագ տըր . . :

—Է՛յ չիմտի, նէ՞ եաբմալըբզ։

—Նէ՞ եաբաճաղըզ, ուֆուգտան եըլտրրըմ կիւրիւլտիւլէրինին գօրմաեա պաշլատըգլարընը կէօրիպ իշթիտիքտէն սօնրա տախի, արթըգ տուրուպտա պօրանընն պաշլամասընա պէքլէմէքլիք ճայիզ օլապիլի՞ր մի . . . — Հէր նէտէ օլսա, պէնիմ քէնտիմճէ եաբաճաղըմ չէյ, ֆիրար թարիգինի թութմագլըղա հազըրլանմագլըգ տըր . . . — Էկէր սիզտէ քէնտինիզ հագգընտա, ֆիրարը էհէմմիյեէթի ազիմէտէն ատտ իթմէքտէ իսէնիզ, հէման կէլիպ պէնի ախբրլարտա պուլմալըբընը . . . — օրատա պէնիմի պէրապէր, իքի ըէս տախի էյէրի տիզկինի հազբրլանմըշ աթ պուլաճագսընը. — Պիզիմ արգամըզտան կէլմէքլիք տիշիւնիւլիւնճէեէ գատար, պիզ խայլիճէ եօլ ալըպ եիրագլանմըշ օլուրուզ . . . — Լաքին, պիրլիքտէ ագճէ ալմագլըղտա ունութմամալըսընըզ . . :

Մարսիալըն պուլունտուղու մէզքիւր իշ օտասընընն գաբուտու վուրումաեա պաշլատը։

Մէրքիւցցա պաշգա պիր գաբուտան ատճէլէ իլէ սիվիշիպ սավուղու վիրտի։

—Կիրինիզ . . . — տէտի Մարսիալ քէնտույի ֆիւթուրսուզճա պիր հալտէ կէօսթէրմէքլիկէ չալըշարագ։

—Նէ՞ եաբաճաղըզ, ուֆուգտան եըլտրրըմ կիւրիւլտիւլէրինին գօրմաեա պաշլատըգլարընը կէօրիպ իշթիտիքտէն սօնրա տախի, արթըգ տուրուպտա պօրանընն պաշլամասընա պէքլէմէքլիք ճայիզ օլապիլի՞ր մի . . . — Հէր նէտէ օլսա, պէնիմ քէնտիմճէ եաբաճաղըմ չէյ, ֆիրար թարիգինի թութմագլըղա հազըրլանմագլըգ տըր . . . — Էկէր սիզտէ քէնտինիզ հագգընտա, ֆիրարը էհէմմիյեէթի ազիմէտէն ատտ իթմէքտէ իսէնիզ, հէման կէլիպ պէնի ախբրլարտա պուլմալըբընը . . . — օրատա պէնիմի պէրապէր, իքի ըէս տախի էյէրի տիզկինի հազբրլանմըշ աթ պուլաճագսընը. — Պիզիմ արգամըզտան կէլմէքլիք տիշիւնիւլիւնճէեէ գատար, պիզ խայլիճէ եօլ ալըպ եիրագլանմըշ օլուրուզ . . . — Լաքին, պիրլիքտէ ագճէ ալմագլըղտա ունութմամալըսընըզ . . :

Մարսիալըն պուլունտուղու մէզքիւր իշ օտասընընն գաբուտու վուրումաեա պաշլատը։

Մէրքիւցցա պաշգա պիր գաբուտան ատճէլէ իլէ սիվիշիպ սավուղու վիրտի։

—Կիրինիզ . . . — տէտի Մարսիալ քէնտույի ֆիւթուրսուզճա պիր հալտէ կէօսթէրմէքլիկէ չալըշարագ։

41

Արապ Բօպէնսօն գաբուեու աչ-

...ղեմ Ռուսիա տախի, պի այնիհի ...ուչիւք իքէն, Եվրոբաեը պէօյլէ ...ենքրբրոը, օ զէմանէն Ալմանեա... (Ավսթրիա) տէեօր իտի քի վահ, ...ահ, պէօյլէ պիր սօղուդ եէրտէ ...ախի շու պիշարէ պարընամաեօր, ...ու թաթար մախլուդ մու տուր, ...ի տիր, արա սբրա պիր եօրիւ... ...իւշ եօրիւեիւպ, պիշարէլէրին սա... ...ուղունու քէսիեօր, լէհլի նէ ին... ...ֆսբղ տբր քի, շու տիլավեր գա... ...գլարը տայիմա բիւսկիւրտիւպ ...ուրուեօր, էկէր միւգթէտիր օլ... ...մ շու չօճուղու շու հալտէն խէ... ...ս էյլերիմ։

Իշթէ շու չօճուղուն նէ օլտու... ...ունու Ավսթրիա կէօրիւեօր, օ գա... ...տար պիւյիւտիւ քի, իսթիեար վէ... ...կինիմէթէ աեաղբմա կէլ տիմէ քտէ ...տիր, Ավսթրիա թէգալիւպաթէ ...ղբամշշ պիւյիւք պիր տէվլէթ իսէ ...տէ, հէր զէման զաֆլէթէ մէգա... ...ին օլտուղունտան, պու տէվլէթին ...ենդ ուֆագ հիւքիմէթլէրինտէն ...տախի ագիլանէ տավրանմադ իսէ, ...պիյիւք պիր զիեանէ օղրաեաճա... ...ղնը զանն ու գբեաս էյլերիզ. Ա... ...ղսթրիա էկէրչի էմնիյէթ վիրէճէք ...պա, քէնտիսինի եէրնէ Օսմանլը ...տվլէթի շու տիւչար օլտուղու հալ... ...ոն գուրթարապիլիր, անճագ նէ Ավսթրիա պունա գանի տիր, վէ նէ ...տ տէվլէթի Ալիեէ Ավսթրիանէն ...եվաբ շէթրու քէրպէսինտէն (մինա... ...սիպէթսիզ հալ) հիչ պիր վագբթ ...էմին տիր, չիւնքի, Ավսթրիա Իս... ...թանպօլ պիլէ կէօզ աթմբշ տբր։

Պիզ պուրալարընը տէրմիեան ի... ...տիչիմիզ, Ավսթրիանէն հէր շէյտ ...թուրուպ, Եվրոբանէն մուվաղէնէ... ...սինի ալթիւսթ իտէն միւթէլէվվին (օյնագ) բօլսթիգասը իլէ կէօրիւ... ...միւշ օլան մագարրաթը տէրմիեան ...էյլէմէք իչին տիր, Իթալեա տախի մահզա Ավսթրիա իչին միւթէչէ... ...քիւլ օլմուշ օլմալը տբր, չիւնքի Իթալեա, ուֆագ ուֆագ հիւքիւ... ...մաթ իքէն, Ֆրանսա օրատան էմին ...ամաեբպ, ալէամէթի թաասուպ իլէ էքսէրիսի Ավսթրիաեէ մէյլ ի... ...տպիլիրտի։

Եարբն Իթալեա վէ Ավսթրիատան պահսբմբզտա իշ անլաշբլբը։

(Ճեբէոե։ Հ-էաոէ։)

ՄՈՒՄԵԱ

—

Էմմաթը (էօլիւլէր) մումեա իթ... ...մէք սանաթը տագիգէսի միւթէ... ...գատիմէ յինէ մախսուս պիր մէհա... ...բէթ օլուպ, հէր նէ գատար պու... ...պատէ միւթէէխիրին (սոնրատան կէլէնլէր) ճանիպլինտէն փէք չօգ թահարրիաթ իճրա օլունմուշ իսէ տէ, հէնուզ պիր սէրբիշթէ ալընա... ...մամբշ տբր։

Միւթէգատիմէյն պէյնինտէ ուսուլը մէգքիւրէ բիայէթ օլուն... ...մասը, էրմահէն (ռուհլար) լաեէ... ...մութ (էօմէեէճէք) վէ եախօտ մահշէր վուգուինէ իթիգատլարը օլտուղունա մէպնի պուլունտուղու... ...նու պիլէմէյիզ։

Ատէթի մէգքիւրէնին ատաթը իլահիյէեի թապիեէնին մուխալիֆի օլտուղու տէրքեար իսէ տէ, վէ... ...ֆաթ իտէնլէրին արզուսունա մու... ...վաֆբգ պիր չէյ օլտուղու պի իշ... ...թիպահ տբր։

Ինկիլթէրրա վէ Ֆրանսատա, վա... ...գաա շիմտիյէ գատար բէք չօգ ա... ...տէմլեր սէնաթը մէգքիւրու իհեա... ...իթմէք թասավվուրու իլէ, թիճա... ...րէթի քէսբրէ իճրասընտա պուլուն... ...տուլար իսէ տէ, հիչ պիրի լաեբգբ իլէ մուվաֆֆագ օլամաեբպ, ֆիիլի իսրաճընա տէսթրէս օլամամբշլար տբր։

Շիմտիքի հալտէ Իթալեալբլար, սէնաթը մէգքիւրէ խայլբտան խայլբ թարագդի իտիպ, վէ էքսէրիեա իլմի թէչրիհ իլէ օղրաշան զէվաթ դուլբանմագտա իսէլեր տէ, պու... ...նուն իչին լազբմ կէլէն պաղբ էճ... ...զաեը քիմեէվիյէեի բէք խաֆի թու... ...թուպ, պիր ֆէրտէ իֆշա (ֆաշ իթմէք) օլունմամասընա իթինա իթմէք քտէ տիրլեր։

Իսթիմալ օլունան էճզաեը քիմ... ...եէվիեէտէն պիրի թիւթեա, վէ եա արսիթիգ թուղլարընտան պիրի օլ... ...աուղու մէրվի իսէ տէ, պունուն պիլէ հանկբսբ օլտուղու Եվրոբալբ... ...լարբն մէճհուլի տիր։

Պունտան մագսէտի ասլի, մէվ... ...թանբն լէվն վէ բէնկի ասլա միւ... ...թէղայիր օլմաեարագ (տէ յիչիլմէ... ...եէրէք) պինլէրճէ սէնէլէր տուր... ...մագ օլուպ, պունուն տախի պաշ... ...լբճա գայիսէսի, էճզաեը մէգքիւ... ...րէտէն սօնրա նաչբն ասլա թահրիք իտիլմէմէսի չարթ տբր։

Իթալեալբլարբն ուսուլի, գատիմ Մբսբրիլէրէ մէմասիլ օլմաեբպ, քիւլլէէն մուխալիֆ տիր։

Մբսբրիլէր մումեա իմալ իտէ... ...ճէքլէրի սբրատա ազաեբ այբը այ... ...բը էճզաեը մուլիմ իլէ ըսլատբլ... ...մշ պէղլէրէ սարտբգլարբը հալտէ, Իթալեալբլար տախիլի պէտէնէ ա... ...լեաթը մախսուսէ վասբթասը իլէ իճրա իթտիքլէրինտէն, նաչբն բէն... ...կի թապիիսի ասլա միւթէղայիր օլ... ...մատբգտան պաշգա, սիմատէ ա... ...լեամէթի սինն օլան խաթթալբ պի... ...լէ պօղուլմաեբպ պագի գալմագտա տբր։

Նաշ, էվվել էմրէ սաֆի պէ... ...եաղլբդ քէսպ իտիպ, պիր գաշ սաաթ միրուրինտէ թախրիպի նա... ...գապիլ ուէրէճէտէ թասիպ իտէր։

Ամերիգալբլար տախի էմպալիմ ուսուլինէ բիայէթ իթտիքլէրինտէն, ժէնէրալ Կարֆիլտին նաչբնը նէ վէճհ իլէ էմպալիմ իթտիքլէրինի պիլէմէզսէքտէ, սիմասընն պօղուլ... ...տուղու միւթէվարիտ օլան թէլէկ... ...բաֆնամէլէրտէն միւսթէպան օլմաղ իլէ, նէ Իթալեալբլարբն ուսուլի, վէ նէ • նէթիճէեի հասբլ իտէպիլէ... ...ճէք սուրէթտէ միւքէմմէլ օլմա... ...տբղբ անլաշբլմբշ տբր։

Իթալեալբլար էլեէվմ պիր նէվի թէհճաճիւր (թաշ քէսիլմէք) ու... ...սուլի իճրա իթմէքտէ տիրլեր քի, պաղբ մէվթալար օլ տէրէճէ սէլա... ...պէթ (բէքլիք) քէսպ իտիեօր քի, հէյքէլ թբրաշլար տէսթէրէսի իլէ պիչիլմէք, վէ սէնէլերճէ էտէվաթբ պէյթիեէ մագամընտա իսթիմալ իթմէք միմքին օլտուղունտան, Իթալեալբլարբն խանէլէրինտէն պա... ...ղբլարբնտա թէհճաճիւր իթմիշ մէվ... ...թալար պուլունմագ ուսուլտէն մաա... ...տուտ տուր։ (Վ-էբն)

ՅԱՒԱԼԻ ԿՈՐՈՒՍ ՄԻ Ի ԿԻԼԻԿԻԱ

Ա. Տ Ա. Ն Ա.

Խմբագիր,

Վարագայ Սուրբ Խաչի տօնի օրը Ատանայի Ս. Ստեփաննոս եկեղեցւոյ աղջկանց Աշխէնեան վարժարանի մեծ սրահին մէջ, տխուր յիշատակի մը հանդէսը կատարեցաւ. յոլովմ ներկայ էին արանց և կանանց և բազմաթիւ աշակերտաց խումբ մի։

Հանդիսավարի ճակատը ծաղկազարդ կանանչ դափնեայ պսակի մը մէջ, ոսկեզօծ շրջանակով նշանաւոր անձի մը պատկերը զետեղած էին և որոյ վրայ սեւ քող մը ձգուած էր։

Սոյն տխուր պատկերը կը ներկայացնէր, Հայոց Միացեալ Ընկերութեանց Կիլիկեան վարժարանաց ընդհանուր Տեսուչ Մեծ. Գրիգոր էֆէնտի Ե. Սանտալճեան 33 տարեկան ուսումնական և լեզուագէտ երիտասարդը, որ յետ երեք օրեայ հիւանդութեան, սեպտեմբեր ամսոյ սկիզբը Գերմանիկի (Մարաշ) մէջ իւր մահկանացուն կնքած է։

Սոյն տխուր հանդէսը սկսեց ձայնաւոր մանկանց մի ողբաձայն եկեղեցական երգովը, որոնք Արժ. քահանայից դասուն ընկերացած, եկեղեցւոյ աւարտմանէն զկնի, առաջնորդեցին Գեր. Տեղապահ Ա. ռաջնորդին որ յատկապէս նոյն օրը հանդուցեալ յիշատակին համար Ս. Պատարագ մատուցած էր։ Երբ հանդիսավարն հասան, գլխաւոր դասատու Ցարգոյ Պ. Գ. Էղաճեան հանդէսը բացաւ մի քանի խօսքով, ապա աղջկունք երգեցին «Մայր Արաքսի» տխուր երգը։

Որոցմէ ետքը Ընկերութեանց վարժարանաց գլխաւոր դասատուներէն Ճաւարշ-Ցարութիւն Եսայեան էֆէնտին բեմը ելլելով, ժողովրդոց հասկանալի լինելու համար տաճկերէն լեզուաւ մի սրտաշարժ դամբանական խօսեցաւ. պարտ կը համարիմ Եսայեան էֆէնտիի յիշատակութեան արժանի դամբանականին մի քանի կէտերը համառօտիւ յիշել աստ։ Նախ՝ մարդուս բնական պարտուց և իրաւանց վրայ խօսելով, բացատրեց թէ, ո՞յք են, որք իրենց մահուանէն յետոյ կրկին անդամ կը մեռնին. և ո՞յք են, որք յետ մահուն կը վերածնին և անմահ անունը կը ժառանգեն. յետոյ հանգուցեալ համառօտ կենսագրութիւնն ընելով՝ պատմեց թէ ի՞նչպէս Վսեմաշուք և Մեծահամբաւ Օտեան գերդաստանի պաշտպանութեամբ 13 տարեկան հառակին մէջ, յԵւրոպա, ի Փարիզ և անտի ի Պելճիգա ճանապարհորդութիւն ըրաւ, ուսմունք առնելու համար. իւր աղքատ հօր մը զաւակ լինելուն համար երկիցս ի Պելճիգա ճանապարհորդելով երկրաչափութեան վկայագիր ստանալու համար քաշած տառապանքն և վերջապէս յաջողութիւնը, նորա յիշատակաց արժանի ձիրքերն։ Եւրոպայէ դառնալէն յետոյ Ամեն. Խրիմեան Հայրիկի խնդրանօք՝ Էրզրումի մէջ դասատուութեան պաշտօն ստանձնելն և ապա Կ. Պոլսոյ Կիլիկեան Ընկերութեան խնդրանօք (որ այժմ Միացեալ Ընկերութիւնը կազմեցին) Կիլիկիոյ վարժարանաց ընդհանուր Տեսչութիւն ստանձնելն և սոյն կրթական կարեւոր պաշտօններուն մէջ անձանձիր և համբերատար ճգամբ ի սէր ազգի և հայրենեաց մատուցած ծառայութիւնը։ Երբ Պ. Եսայեան շարունակելով իւր խօսքը, հանգուցեալը ներկայացուց հանդիսականաց, Հայ դաստիարակաց և կրթական պաշտօնէից դասուն մէջ իբր մի նահատակ զինուոր, որ կամաւ զոհ եղած է ազգային նուսրական սեղանի վերայ. նոյն վայրկենին հանդիսականներէն ոչ ոք չը կրցաւ ծածկել իւր աչաց աղու արցունքներն, այր և կին երախտապարտ զգացմամբ լացին, Կիլիկիոյ անմահ Բարերար, պատուարժան և պատկառելի դասատու, ազգային օգտակար անդամ, պարկեշտ և գիտնական երիտասարդ, Սանտալճեան Գ. էֆէնտիի ցաւալի մահուան վրայ, նորա անմահ անունը դրոշմելով իրենց մտաց և սրտից մէջ. ապա յորդորեց հանդիսականները նորա նախանձելի օրինակին հետեւիլ և նորա յիշատակն անջինջ պահել, իբրեւ յօգուտ ազգի և ի սէր հայրենեաց նահատակ զինուորի մը, և վերջացուց դամբանականն. որուն ծափահարութեամբ պատասխանեցին համայն հանդիսականք։

Որոց յաջորդեցին մի քանի տբխուր երգեր վարժարանաց սանուց և սանուհեաց կողմէն որք հանդիսին ներկայ էին, խուռն բազմութեամբ իրենց բարեխնամ Տեսչի յիշատակը պատուելու համար, ապա հանդէսը վերջացաւ Գեր. Տեղապահի և Արժ. քահանայից դասուն եկեղեցական երգերով և բարեմաղթութեամբ։

Սոյն տխուր պարագայի առթիւ պարտք կը համարիմ նաեւ երկնից միխիթարութիւն մաղթելու, հանգուցեալ դժբաղդ և ծերունի հօր, որոյ անշուշտ միակ յոյսն և ուրա...

...տը, վէ քէնտիսի պիր թարաֆա չէքիլէրէք, միւսաֆիրէ եոլ վիրտի։

Մէրգում միւսաֆիր, ֆիլվագբ Սիժիսմոն Լբրօա քէնտիսի օլուպ, վէ Մարսիալտա մէրգումու, նասբլ քի մալիւմ տուր, իլք տէֆա օլարագ կէօրմէքտէ իտի։

Մէրգում նօթէր, եանի Սիժիսմոն Լբրօա, պաշընը էյէրէք սէլամ վիրտի։

—Զանն իտէրիմ, կէօրիւշմէք չէրէֆինէ նայիլ օլտուղում Մ. Մարսիալ զաթբ ալինիզ օլմալբսընբզ ... տէտի մէրգում։

Մարսիալ, քէնտույի զապթ իտէրէք, թա սօնունա գատար տաեանմագլբղա վէ իշին նէթիճէսինի անլամագլբղա քէնտինճէ գալար վիրմիշ օլտուղունտան, ատէթա պիր սիքիւնէթի գալպ իւզրէ ճէվապ վիրէրէք,

—Էվվէթ, էֆէնտիմ, Մարսիալ պէնտէնիզիմ, տէտի։

Վէ քէնտիսի տախի ըէսմի սէլամը իճրա էյլէտի։

Միւսաֆիր քելամա աղաղ պիրլէ տէտի,

—Էֆէնտի, շիւբհէսիզ օլարագ, պէնտէնիզին իսմինի իշիթմիշ օլմալբսընբզ, — պէնտէնիզէ Սիժիսմոն Լբրօա թէսմիյէ օլունուր։

Մարսիալ թապիի օլան պիր թեաճճիւպ իւզրէ հարաքէթ իտէրէք,

—Բօրթօ-րի՛գօ նօթէրի, եօյլէ տէյի՞լ մի, էֆէնտիմ։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ . . . ֆաղաթ, պիլմէմ նէ՞ հիքմէթէ մէպնի տիր քի, պէնտէնիզին կէլիշի, պատիի թեաճճիւպլինիզ օլմագտա տբր, տէյի կէօրմէքտէ յիմ։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ, հէմտէ, աշուրի մէրթէպէ թեաճճիւպ իթմէքտէ յիմ . . , — Ֆիլատէլֆիա զաղէթալարընտա օգուտուղումուզա կէօրէ, պիր ֆուրթունաեա թութուլարագ, զաթընբզ տախի զարգ օլուպ վէֆաթ իթմիշ իտինիզ, վէ պու խապերինտէ սահիհ օլմասընա, ասլա շիւբհէ ճայիզ տէյլ տիր կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի . . .

—Էօյլէ պիր հավատիսին չուեու պուլմասբտա պի էասս տէյիլ տիր, շիմտի պէնտէ ֆարգընա վարբպ անլամագտաեբմ, — Ֆիլվագբ հէլաք օլմագլբդ թէհլիքէսինտէ պուլունտում իսէտէ, մէէմուլին խարիճինտէ օլտուղու հալտէ տէ գուրթուլապիլտիմ . . .

—Իմտի էօյլէ օլտուգտա, խալիսանէ շու սահիլի սէլամէթէ չբգմագլբղընբզ թէպրիք իտէրիմ . . . — տէտի Մարսիալ մէրգումուն քէլամընը գաթ իտէրէք։

Սիժիսմոն Լբրօա մէրգումա իզհարբ թէշէքքիւր իթտիքտէն սօնրա,

—Մէղքիւր ֆուրթունա իւզէրինէ, Ֆրանսաեա վուգու պուլաճագ օլան սէյեահաթբմը պաշգա պիր վագթէ թէրք իլէ, տիւն ագշամ Բօրթօ-Ռիգօեա ավտէթ իթտիմ. հալպու քի, մէղքիւր էօլիմտէն գուրթուլմագլբղընբզ հավատիսի, հէնուզ, եանի պէնտէն էվվէլ, մահէլի մէզարուրա եէթիշէրէք չուեու պուլմուշ օլմատբղընտան, հէրքէս պանա եօլճուլուգտան ավտէթ իթմիշ տիր նաղարբյա պագտը, տէտի։

Պիր չօգ պօշ լագբրտբլարա կիրիշմէքլիք միմքին օլամաեաճաղընտան, Մարսիալ մէճպուրի, միւքեալէմէեի, ասբլ ճան ալաճագ մէսէլէ իւզէրինէ չէվիրտի, վէ տէտի,

—Էլպէթթէ շիւբհէսիզ օլարագ, պաշբմբզա կէլէն տէրտի, եանի օլ նակէհանի վէ բիւր մաթէմ զայպբմբզը իշիթմիշ օլմալբսընբզ . . .— տէտի մէրգում, լէհճէսինտէն պիր էաէրի զամ ու էլէմ կէօսթէրէրէք։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ, պէնիմ օլ աթիդ վէ քէմալ մէրթէպէ էմնիյէթինէ նայիլ օլմուշ օլմագլբգտա պուլունտուղում տօսթումուն հիւզունէնկիզ վէֆաթբնը իշիթտիմ, վէ աղլատբմ իսէտէ. հէլէ շունա մէմնում օլտում, վէ ճէնապբ Հիքմէթուլլահա թէշէքքիւրլէր սունտում քի, պիր միճիղէ նէվինտէն օլարագ պէնի էօլիմտէն գուրթարտբտա, զէվալը մէրհում Բիշար Պէրնիէնին ֆամիլեասընը վէ քէրիմէլէրինին պատիի սէրվէթ ու իգպալլէրի վէ սէրպէսիյէեթլէրի պուլունան պիր էմանէթի կէթիրէպիմէքլիք իգպալինէ նայիլ օլտում . . . ։

Մէրգումուն պու լագբրտբլարընէն հէր լուղէթլէրի պիրէր եբլտբրբմ օլարագ, Մարսիալը թէբէսինէն աշաղբ ինմէկէ պաշլատբլար . . . ։

—Աճապա տաեբմ պիր վասիյեէթնամէ պբրագմբ՞շ մը տբր . . . — տէտի Մարսիալ սաղբը պիր սէս իլէ բէբէլէյէրէք, վէ բէնկի սօկունուղու կիթտիքճէ իզտիեատ պուլարագ։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ, հէմ պբրագմբշ տբր, վէ հէմտէ, մէղքիւր վասիյեէթնամէյի, միւնտէրիճաթընտա, քէնտի ֆամիլեասընը թանբեբպ գապուլ իլլէմէսի, վէ հուրրիյեէթլէրինի ճայիզ կէօրմէսի չարթլարը տախի մէսթուր պուլունմագտէ օլտուղու հալտէ, պէնտէնիզին թարիֆ ու թասլիմիմ իւզրէ, պիղզաթ քէնտի էլիյլէ եազմբշ տբր. —չէօյլէ քի, միւթէվէֆանընը քէրիմէլէրի, քէնտի բէտէրլէրինին օլ սէրվէթի ազիմէսինէ, ասլա էօզը ու միւմանաաթ գապուլ իթմէզ սուրէթտէ միրասխոր պուլունմագտա տբրլար . . . ։

—Մէղքիւր վասիյեէթնամէեի, —տէյի սիւալ իթտի Մարսիալ, —շիմտի պիրլիքտէ կէթիրմի՞շ միսինիզ տիր։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ . . . .

Մարսիալ, կիզլիճէ էթրաֆընա պիր կէօզ կէզտիրտի։

Մէղքիւր կէնիշ օտա տէրունինտէ, Սիժիսմոն Լբրօատան պաշգա քիմսէ պուլունմագտա տէյիլ իտի։

Հէման օլ լահզատէ, հէմ նօթէրտէն վէ հէմտէ վասիեէթնամէտէն գուրթուլմագլբղա պիր չարէ տիւշիւնտիւ։

Իւզէրինէ տիրսէկինի տաեամբշ օլտուղու եաղբխանէէին չէքմէլէրինտէն պիրինի չէքտի, վէ ֆիլտիշի սաբլը պիր ուֆագ ըէվօվբը պատը։

Մաաղալահ, արթբգ օլ հէնկեամտէ, Սիժիսմոն Լբրօանընը էօմրիւ հատտէն զիեատէ թէհլիքէտէ պուլունմագտա իտի . . . ։

Պերէքէթ վիրսին քի, օտա գաբուսու աչբլտբ, վէ խբտմէթճի սիեահ Բօպէնսօնուն, միւսաֆիր իչին, պիր թէբսի իւզէրինտէ, ֆէրահպախշ պիր շէրպէթ կէթիրմիկի կէօրիւլտիւ։

Ֆուրսաթ եաֆթէ օլմաեբպ, նիյեէթի ֆասիտէսինին պօշա չբգտբղընբ կէօրտիւքտէ, —Մարսիալ չէքմէեի էիթիպ գաբատը։

Սիժիսմոն մէղքիւր բօրթուգալ շէրպէթինտէն ճիւղիճէ իչտի։

—Էֆէնտի, կէօրիւնիւշէ նէգաբէն, տաեբընբզրն միլք ու միրասբնը թէսարրուֆ պապբնտա, պիրազ աճէլէ իթմիշ օլմալբսընբզ . . . — տէտի մէրգում շէրպէթի իչտիքտէն սօնրա։

—Խայր, էֆէնտիմ, եանլբշընբզ վար տբր. — տէյի ճէվապ վիրտի Մարսիալ, — էօյլէ եաբմագլբգտա հէմ հագբմ վար իտի վէ հէմտէ վազիֆէմտէն իտի, չիւնքի, մէյտանտէ պիր վասիյեէթնամէ պուլունմատբղբ իչին, կէրէք իչէրին իտարէսինի, վէ կէ...

խութիւնն էր իւր որդին։ Եւ մանաւանդ մեր տարապայման ցաւոց հետ մեր ազգացած վիշտը կը յայտնեմք այս մասին առ ընդհանուր ազգն մեր և առ Միացեալ Ընկերութիւնս Հայոց, որոց կարեւոր անդամներէ և պաշտօնեայներէն մին էր հանգուցեալ Գրիգոր էֆէնտի Սանտալճեանն, և մանաւանդ այսպիսի միջոցի մը մէջ որու նմաններուն խիստ շատ պէտք ունի Հայ ազգը և դժբաղդաբար շատ ալ նուազ են սոցա թիւը։

Խմբագիր Տէր, կը խնդրեմ բարեհաճեցէք ազդօգուտ Մանզումէիդ թերթերէն էջ մի շնորհել, յԱնուն և ի Յիշատակ հանգուցեալ, որոյ համար երախտապարտ պիտի կացուցանէք զմեզ և համայն Կիլիկեցին։

1881, հոկ. 1 Ատանա

Օշին

ԻԲՐԱՄԻՑԵԷ

Կէչէն ճիւմա իրթէսինիւսխէմիզտէ, Մանզումէմիզի գրաթա բաղպէթ իտէն զաթլարա, ալթը այտա պիր քէրրէ, պիր իքրամ վիրիլէրէք, էհալիմիզին զաղէթա օգումաեա թէշվիգինէ չալշըլաճաղընը պիլտիրմիշ, վէ օլ պտպտէ պագը իյզահաթ վիրիլէճէկինիտե իշար իյլէմիշ իտիք։

Էվվէլա շունու պիլտիրիրիզ քի, մեզքիւր պէնտիմիզտէ, ալթը այտան թարաֆըմըզա կէօնտէրիլէճէք իշարէթլէրին սսէբսը, 150 օլաճագ եէրտէ, սէհվէն 15 օրմուշ տուր։

Նասըլ քի կէօրիւլմէքտէ տիր, զաղէթամիզին պաշընտա, քէնտի իմզամըզ պասբլտըզը կիպի, մեզքիւր իմզանը արգա թարաֆընտա տախի, եըլ, այ, կիւն վէ նիւմէրօ պասբլմըշ տըր։

Պունտան պէշ այ սոնրա, կէրէք թաշրատա պուլունան ապանէլէրին, վէ կէրէք պուրատա պուլունան ապանէլէրին վէ էլտէն ալան զաթլարըն մալիւմլարը օլմագ իւզրէ, հէրքէսին մեզքիւր իշարէթլէրի կէօնտէրմէլէրինէ տայիր պիր իլան նէշր օլունաճագ տըր։

Մեզքիւր իլան մուճիպինճէ, քիմքի իքրամիյէ իգպալինէ տախիլ օլմագ արզու իտէր իսէ, մեզքիւր իշարէթլէրտէն, 150 թանէ թօբլաեբպ պիր բաքէթ եաբարագ, թարաֆըմըզա իրսալինէ հիմմէթի, վէ դարշըլըգ, իւզերի նիւմէրօլու պիր իքրամիյէ պիլէթի ալմասը լազըմ կէլէճէք տիր։

Մեզքիւր իշարէթլէրին, էսկիլիկինէ, եէնիլիկինէ, վէ պիր նիւմէրօտան պիր թանէ վէ եախօտ զիեատէ օլմասընա ասլա պագըլմաեըպ, իլա եալընըզ 150 թանէ օլմասընա, վէ սոխթէ պիր չէյ օլմամասընա պագըլաճագ տըր, չէյլէքի, էկէր պիր ատէմ իսթէր իսէ, իքրամիյէ լօթարեասը չէքիլէճէկի իլան օլունան վէ մուգաբրէր պուլունան կիւնէ գատար, իսթէտիկի վէ պուլտուզու նիւսխէտէն, իսթէտիկի գատար ալարագ, էկէր էքսիք սաեբսը վար իսէ, տօլտուրապիլէճէք տիր։

Մեզքիւր իշարէթ օեուլուպ չըգարբլտըգտա, զաղէթանըն միւնտէրիճաթընտան հիչ պիր չէյ էքսիլմիշ օլմաեաճաղընտան, զաղէթալարը սագլամագ իսթէեէն զաթ, եինէ սագլաեապիլէճէք տիր։

Մեզքիւր իշարէթլէրի թօբլամըշ օլուպտա, իքրամիյէ լօթարեասը չէքիլէճէք կիւնէ գատար պիզէ եէթիշտիրէմէմիշ օլանլար, իգպալ իհթիմալինտէն հիչ պիր չէյ զայպ իթմէեէճէքլէր տիր, չիւնքի, պիրինճի տէֆատա եէթիշտիրէմէտիքլէրինտէ, իքինճի տէֆա իչին տախի գապուլ օլունաճագ տըր, էլվերիր քի, եէտէլէրինտէ 150 թանէ իշարէթ պուլունսուն։

Եալընըզ իշարէթլէրի կէթիրմէյիպտէ, 150 թանէ թէքմիլ վէ եըրթըլըպ բարչասը չըգմըշ օլմաեարագ Մանզումէ կէթիրէնլէրէ, պիր եէրինէ իքի թանէ, իքրամիյէ պիլէթի վիրիլէճէք տիր։

Թապիաթիյէ, պու իքրամիյէէնին, Մանզումէ հիսապը իչին, պիր աղըրլըգ օլաճագը տիւչիւնիւլէճէք, վէ պէլքիտէ պագըլար, վիրիլմէսի պապընտա չիւբհէյի ճայիզ կէօրէճէքլէր տիր։ Հալ պու քի, մեզքիւր միւլահազա վէ չիւբհէլէրինին տէֆի բէք գօլայ տըր։ մատամ քի, պու իքրամտան պիզիմ միւրատըմըզ իքի չէյ տիր, եանի պիրինճիսի քէնտի մէնֆաաթըմըզ, վէ իքինճիսի տախի էհալիմիզի օգումագըզա թէշվիգ տիր, էլպէթթէ, մեզքիւր ֆէտա քեարլըզընի իճրասը իչին, էլտէն, հիչ տէյիլ իսէ, պէշ եիւզ նիւսխէ գատար սաթըլմասը իգթիզա իտէճէք տիր։ Իշթէ պունատա հիմմէթ օլունտուզունտա, իքի միւրատընն տախի հուսուլինէ ասլա շիւբհէ գալմազ։

Մեզքիւր լօթարիանընն նէրէտէ վէ գանդի կիւն չէքիլէճէկի, պիր այ էվվէլինտէն իլան օլունաճաղը միսիլու, չէքիլտիքտէն պիր հաֆթա սօնրա, մեզքիւր իքրամիյէէլէրին, սէքիզ կիւն միւրուրտէն սօնրա, թէմամէն վէ պիլա թէէխիր, քիմտէն ալընաճաղը տախի պիլտիրիլէճէք տիր։

Իլավէթէն շունու տախի պիլտիրիրիզ քի, մեզքիւր իշարէթի չըգարանլար, զաղէթաեը քէնարընտան քէսմէեիպ, իլա օեարագ, եալընըզ իմզաեը չըգարմալը տըրլար քի, զաղէթա եըրթըլմըշ օլմասընը։

ԹԱՍՀԻՀ

Ճիւմաա իրթէսի կիւնիւ նիւսխէմիզտէ տերճ իտիլէն Թուճտան գըզլարընը ալթընճը սիթունու վէ 32ինճի սաթըրընտա քի «քիթապլարընը» լուզէթի, «թաամիլարընը» օլաճագ տըր։

ԱԶԴՈՒ

ԸՆԹԱՑՔ
ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ
ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ

ՆՈՐ ԴԱՍԱԳԻՐՔ
ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ
(ՄՏԱՒՈՐ ԵՒ ԴՐԱՒՈՐ)

Ա-ՈՒՆԻՆ -- Երկրորդ տարիներու համար

ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԵԱՑ
Ց. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆ

Բ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Մանկավարժական արդի սկզբանց համեմատ պատրաստուած սոյն Դասագրքին առաջին տարին երկրորդ տարւոյ յաւելմամբ և մաքուր տրպագրութեամբ ի լոյս ընծայուած է, և կը ծախուի բոլոր գրավաճառաց քով, ի դին 3 ղրշ։

* * *

Ի Զագմագճըլար փողոց Թիւ 20, և ի Քիւրքճիւ խան Թիւ 23 գրատունները պատիւ ունին ծանուցանել Արգոյ հասարակութեան թէ, բոլոր դասական և կրօնական գրքերանց հրամաններն առնուած լինելով, յաճախորդք կարող են ամենայն դիւրութեամբ ուր որ կամին ուղարկել։

ԻԼԱՆԱԹ

Իշպու թըշրինի էվվէլին սէքիզնճի բաղար կիւնիւ, վէ Գուրպան պայրամը միւնասիպէթի իլէ բէնչշէնպիհ, վէ ճիւմաա, վէ սայիր հաֆթալարտա ճիւմաա վէ ճիւմաա իրթէսի, վէ բազար կիւնլէրի, Լանկատա, միլլէթ գազինօսունտա, մէշհուր մուսիգի ճիվանընն, քէնտի շիւբէքեասը իլէ, թէրէննիւմ իտէճէքլէրի իլան օլունուր։

Իպսալէ հէվալիսինտէ թօփճուլար մէշրէխսինտէ թօփճուլար գըզլաղը տօգսան սէքիզ սէնէսի, բուզը խըզըրինէ գատար աղնամ ըէի օլունմագ իւզրէ։ Եիկիրմի լիրա պէտէլ իլէ թալիպլի էօհտէսինտէ օլուպ, շէհր հալը բումինին եիկիրմի սէքիզինճի կիւնիւ, գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն. զամմ իլէ իսթիճարէ թալիպ օլանլարընն եէվմը մեզպուրէ գատար խազինէի խասսայի Շահանէյէ կէլմէլէրի։

97 Թըշրինի էվվէլ 17

1—3

Զավուշ պաշը չիֆթլիկի հիւմաեուն միւսթէմէլաթընտան, Մօլլա էֆէնտի թօրլուզունուն տօգսան եէրինին տէֆի բէք գօլայ տըր. մատամ քի, պու իքրամտան պիզիմ միւրատըմըզ իքի շէյ տիր, եանի պիրինճիսի քէնտի մէնֆաաթըմըզ, վէ իքինճիսի տախի էհալիմիզի օգումագըզա թէշվիգ տիր, էլպէթթէ, մեզքիւր ֆէտաքեարլըզընի իճրասը իչին, էլտէն, հիչ տէյիլ իսէ, պէշ եիւզ նիւսխէ գատար սաթըլմասը իգթիզա իտէճէք տիր. իշթէ պունատա հիմմէթ օլունտուզունտա, իքի միւրատընն տախի հուսուլինէ ասլա շիւբհէ գալմազ։

Մեզքիւր լօթարիանընն նէրէտէ վէ գանդի կիւն չէքիլէճէկի, պիր այ էվվէլինտէն իլան օլունաճաղը միսիլու, չէքիլտիքտէն պիր հաֆթա սօնրա, մեզքիւր իքրամիյէէլէրին, սէքիզ կիւն միւրուրտէն սօնրա, թէմամէն վէ պիլա թէէխիր, քիմտէն ալընաճաղը տախի պիլտիրիլէճէք տիր։

Իլավէթէն շունու տախի պիլտիրիրիզ քի, մեզքիւր իշարէթի չըգարանլար, զաղէթաեը քէնարընտան քէսմէեիպ, իլա օեարագ, եալընըզ իմզաեը չըգարմալը տըրլար քի, զաղէթա եըրթըլմըշ օլմասընը։

ԹԱՍՀԻՀ

Ճիւմաա իրթէսի կիւնիւ նիւսխէմիզտէ տերճ իտիլէն Թուճտան գըզլարընը ալթընճը սիթունու վէ 32ինճի սաթըրընտա քի «քիթապլարընը» լուզէթի, «թաամիլարընը» օլաճագ տըր։

ԱԶԴՈՒ

ԸՆԹԱՑՔ
ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ
ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ

ՆՈՐ ԴԱՍԱԳԻՐՔ
ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ
(ՄՏԱՒՈՐ ԵՒ ԴՐԱՒՈՐ)

Ա-ՈՒՆԻՆ -- Երկրորդ տարիներու համար

ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԵԱՑ
Ց. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆ

Բ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Մանկավարժական արդի սկզբանց համեմատ պատրաստուած սոյն Դասագրքին առաջին տարին երկրորդ տարւոյ յաւելմամբ և մաքուր տրպագրութեամբ ի լոյս ընծայուած է, և կը ծախուի բոլոր գրավաճառաց քով, ի դին 3 ղրշ։

* * *

Ի Զագմագճըլար փողոց Թիւ 20, և ի Քիւրքճիւ խան Թիւ 23 գրատունները պատիւ ունին ծանուցանել Արգոյ հասարակութեան թէ, բոլոր դասական և կրօնական գրքերանց հրամաններն առնուած լինելով, յաճախորդք կարող են ամենայն դիւրութեամբ ուր որ կամին ուղարկել։

ԻԼԱՆԱԹ

Իշպու Թըշրինի էվվէլին սէքիզնճի բաղար կիւնիւ, վէ Գուրպան պայրամը միւնասիպէթի իլէ բէնչշէնպիհ, վէ ճիւմաա, վէ սայիր հաֆթալարտա ճիւմաա վէ ճիւմաա իրթէսի, վէ բազար կիւնլէրի, Լանկատա, միլլէթ գազինօսունտա, մէշհուր մուսիգի ճիվանընն, քէնտի շիւբէքեասը իլէ, թէրէննիւմ իտէճէքլէրի իլան օլունուր։

Իպսալէ հէվալիսինտէ թօփճուլար մէշրէխսինտէ թօփճուլար գըզլաղը տօգսան սէքիզ սէնէսի, բուզը խըզըրինէ գատար աղնամ ըէի օլունմագ իւզրէ։ Եիկիրմի լիրա պէտէլ իլէ թալիպլի էօհտէսինտէ օլուպ, շէհր հալը բումինին եիկիրմի սէքիզինճի կիւնիւ, գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն. զամմ իլէ իսթիճարէ թալիպ օլանլարընն եէվմը մեզպուրէ գատար խազինէի խասսայի Շահանէյէ կէլմէլէրի։

97 Թըշրինի էվվէլ 17

1—3

Զավուշ պաշը չիֆթլիկի հիւմաեուն միւսթէմէլաթընտան, Մօլլա էֆէնտի թօրլուզունուն տօգսան եէ-

տի սէնէսի բուզը գասըմտան իթիպարէն իւչ սէնէլիկի իքի պին իքի եիւզ էլի ղրշա պէտէլ, իճարը սէնէվի իլէ թալիպլի էօհտէսինտէ օլուպ, իշպու թշրինի էվվէլին եիկիրմի պէշինճի կիւնիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն, զամմ իլէ իսթիճարէ թալիպ օլանլարընն խազինէյի խասսայը Շահանէյէ կիտէճէքլէրի։

14 Թշրինի էվվէլ 2297 2—3*

Ֆէնէր պաղչէսինտէ վագը գահվէ իլէ պօսթան վէ միւթէֆէրրուաթը սայիրէսինին, տօգսան եէտի սէնէսի գասըմտան իթիպարէն, իքի սէնէլիկի սէնէվի եիւզ գըրգ ելրատա թալիպլի էօհտէսինտէ օլուպ, իշպու թըշրինի էվվէլին եիկիրմի եէտինճի կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն, զամմ իլէ իսթիճարէ թալիպ օլանլարընն, խազինէի խասսայի Շահանէյէ կէլմէլէրի։ 2—3*

Աեաղ աղա չիֆթլիկի միւլհագագաթընտան, մալիւմ էլ հուսուտա չալըլըզընը, տօգսան եէտի սէնէսի գասըմընտան իթիպարէն, իւչ սէնէ միւտտէթտէքի թաթհիրիեէսի, եիւզ սէքսէն ատէտ լիրաեը 0օմանի պէտէլ իլէ թալիպլի իւհտէսինտէ օլուպ, իշպու թըշրինի էվվէլին եիկիրմի ալթընճը կիւնիւ, գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն, զամմ իլէ թալիպ օլանլարընն խազինէի խասսայի չահանէեէ կէլմէլէրի։ 2—3*

430 զիրա, Գասըմ բաշտա Պէտրէլլին մահէլլէսինտէ, Թէրսանէ ճատէսինտէ պէր մուճիպլի խարիթա, տէօրթ եիւզ զիրա պիր գըրթա արսայը վագֆիէ։

125 զիրա, Եէնէ մահէլլի մեզքիւրտէ, պէր մուճիպլի խարիթա եիւզ եիկիրմի պէշ զիրա պիր գըրթա արսայը վագֆիէ։

531 զիրա, Թէրսանէտէն Ազապ գաբուսունա միրուր իտէն Թարիգտէ, պէր մուճիպլի խարիթա պէշ եիւզ օթուզ պիր զիրա պիր գըրթա արսայը վագֆիէ։

235 զիրա, Պէյ օղլունտա Շեշխանէ գարաղօլու ճիվարընտա, պէր մուճիպլի խարիթա իքի եիւզ օթուզ պէշ զիրա պիր գըրթա արսայը վագֆիէ։

37 զիրա, Եէնէ մահէլլի մեզքիւրտէ պէր մուճիպլի խարիթա օթուզ եէտի զիրա պիր գըրթա արսայը վագֆիէ։

Քէզա մահէլլի մեզքիւրտէ.

23	զիրա	8	բարմագ	արսայը վագֆիէ
71	»	12	»	»
40	»	8	»	»
32	»	12	»	»
34	»	12	»	»
56	»	8	»	»
58	»	20	»	»
51	»	4	»	»
144	»	8	»	»
41	»	16	»	»
52	»	6	»	»
40	»	8	»	»
58	»	18	»	»
48	»	12	»	»
57	»		»	»
55	»	12	»	»
34	»		»	»

Պէյօղլունտա Պէտրէլտին մահէլլէսինտէ Գրպլէ սօգաղընտա պէր մուճիպլի խարիթա օթուզ տէօրթ զիրա պիր գըրթա արսայը վագֆիէ։

49 զիրա 7 բարմագ եինէ մահէլլի մեզքիւրտէ պէր մուճիպլի խարիթա գըրգ տօգուզ զիրա եէտի բարմագ պիր գըրթա արսայը վագֆիէ։

45 զիրա 22 բարմագ եինէ մահէլլի մեզքիւրտէ պէր մուճիպլի խարիթա գըրգ պէշ զիրա եիկիրմի բարմագ պիր գըրթա արսայը վագֆիէ։

297 ½ եինէ մահէլլի մեզքիւրտէ, թօզ գօբարանտա պէր մուճիպլի խարիթա իքի եիւզ տօգսան եէտի պուչուգ զիրա պիր գըրթ արսայը վագֆիէ։

197 ½ զիրա եինէ մահէլլի մեզքիւրտէ, թօզ գօբարանտա պէր մուճիպլի խարիթա եիւզ տօգսան եէտի պուչուգ զիրա պիր գըրթ արսայը վագֆիէ։

170 զիրա եինէ մահէլլի մեզքիւրտէ թօզ գօբարանտա, եիւզ եէթմիշ զիրա պիր գըրթա արսայը վագֆիէ։

161 ½ զիրա եինէ մահէլլի մեզքիւրտէ թօզ գօբարանտա եիւզ ալթմըշ պիր պուչուգ զիրա պիր գըրթա արսայը վագֆիէ։

153 զիրա եինէ մահէլլի մեզքիւրտէ թօզ գօբարանտա եիւզ էլլի իւչ զիրա պիր գըրթա արսայը վագֆիէ։

150 զիրա եինէ մահէլլի մեզքիւրտէ թօզ գօբարարանտա եիւզ էլլի զիրա պիր գըրթա տրսայը վագֆիէ։

Պալատէ մուհարրէր վագֆի արսալարընն, հէյեէթի թէֆթիշիյէի էվգաֆտան թանզիմ օլունան բաբօր վէ խարիթա մուճիպինճէ միւզայիտէլէրի մուգարրէր պուլունտուզունտան, իշպու տօգսան եէտի սէնէսի շէհրի թըշրինի էվվէլին օնպիրինճի ճիւմաա իրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն, մուայեէն օլան իւչ այ միւտտէթ միւզայիտէսինին տէօրճիւ տէֆատ օլան օն պէշ կիւն միւտտէթտէ, թալիպ օլանլարընն մահկիւլաթ իտարէսինէ կէլմէլէրի, վէ բէյ ագճէսի օլարագ նիզամը տայիրէսինտէ կէթիրմէլէրի տէօրտիւնճիւ տէֆա օլարագ իլան օլունուր։

1	.. 79275	,	Ա.ինալը չէչմէտէ Տէրէ տօգաղընտա պէրմուճիպլի իրիթա իքի եիւզ ալթմըշտէօրթ զիրա ալթը բարմագ պիր գըթա արսայի հալիյէ վագըֆին պիւթիւնիւ։
2	.. 41250	, Քէզա	Եիւզ ալթմըշ զիրա պիր գըթա արսայի վագըֆինին պիւթիւնիւ։
3	.. 38650	, »	Եիւզ տօգսան իւչ զիրա ալթը բարմագ պիր գըթա արսայի հալիյէ։
4	.. 40950	, »	Իքի եիւզ տէօրթ զիրա օն սէքիզ բարմագ պիր գըթա արսայի հալիյէնին պիւթիւնիւ։
5	.. 22300	, »	Իքի եիւզ օն պիր պուչուգ զիրա պիր գըթա արսայի հալիյէնին պիւթիւնիւ։
6	.. 40590	, »	Իքի եիւզ եիրմի պուչուգ զիրա պիր գըթա արսայի հալիյէ։
7	.. 40590	, »	Իքի եիւզ եիրմի պէշ պուչուգ զիրա պիր գըթա արսայի հալիյէնին պիւթիւնիւ։
8	.. 40590	, »	Իքի եիւզ եիրմի պէշ զիրա պիր գըթա արսայի հալիյէնին պիւթիւնիւ։
9	.. 45800	, »	Իքի եիւզ եիրմի տօգուզ զիրա պիր գըթա արսայի հալիյէնին պիւթիւնիւ։
10	.. 45900	, »	Իքի եիւզ եիրմի տօգուզ պուչուգ զիրա պիր գըթա արսայի հալիյէ։
11	.. 45914	, »	Իքի եիւզ եիրմի տօգուզ պուչուգ զիրա պիր գըթա արսայի հալիյէ։
12	.. 55625	, »	Իքի եիւզ եիրմի իքի պուչուգ զիրա պիր գըթա արսայի հալիյէ։
13	.. 60900	, »	Իքի եիւզ իւչ զիրա պիր գըթա արսայի հալիյէնին պիւթիւնիւ։

Պալատէ մուհարրէր վագֆի արսալարընը հէյեէթի թէֆթիշէյի, եվ գաֆտէն թանզիմ օլունան բաբօրթ վէ խարիթա մուճիպինճէ միւզայիտէլէրին մուգարրէր պուլունտուզունտան, իշպու տօգսան եէտի սէնէսի թշրինի էվվէլին օն տօգուզունճու բաղար իրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն, մուայեէն օլան իւչ այ միւտտէթ իլանընտան իքինճի տէֆատ օն պէշ կիւն միւտտէթտէ թալիպ օլանլարընը բէյ ագէսիյլէ ընպէրը, մահկիւլաթ խտարէսինէ կէլմէլէրի իլան վէ իսթիճար օլունուր։

97, Թշրինի էվվէլ 4

AGENCE DE BANQUE ET DE CHANGE

ՀԻԶ ՊԻՐ ՇԷՑ ՂԱՑՊ ԻԹՄԷՄԷՔ ՄԱԳՍԷՏԻՑԼԷ ԲԻԱՆԳՕԵԱ ՀԻՍՍԷՄԷՆՑ ՕԼՄ

Բաղպէթլու միւշթէրիլէրիմի մէմնուն ԻԹՄԷք իւզրէ, թահթը թէէմինէ ալընմագ, 500 միլիօն ֆրանգ սէրմայէսի օլան Ասիւրանս Ֆինանսիէր Նամ ընկերութիւնէ իլէ միւնասէպաթա կիրիշտիմ։ Մեզքիւր չիրքէթ, սէնէվի չէքիլէճէք գուրարար վասբասբյա, հիչ տէյիլ իսէ, հէր պիլէթին ֆիեաթը օլան 100 ֆրանգըն թէէսինի թէէմին իտէր, վէ օ հալտէ, հէր հանկը էինս պիլէթ օլսուր իսէ օլսուն հիչ պիր ազչէ զայպ իթմէզ։ Մեզքիւր բիանգօ պիլէթլէրինտէն վէ եախօտ բրմեզքիրինտէն սաթըն ալմագ իսթէեէնլէրէ, սէնէվի չէքիլէճէք գուրարար վասբասբյա, պէհէրլինէ տէրհալ 100էր ֆրանգ թէէտիեէ օլունմագ իւզրէ, Բարիսին Ասիւրանս Ֆինանսիէր չիրքէթի պօնօլարընտան պիր վէ եախօտ տահա զիեատէ իթիբար